

Zatwierdzam
KOMENDANT GŁÓWNY
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

gen. brygadier Wiesław LEŚNIAKIEWICZ

**ZASADY ORGANIZACJI RATOWNICTWA CHEMICZNEGO
I EKOLOGICZNEGO W KRAJOWYM SYSTEMIE
RATOWNICZO-GAŚNICZYM**

Warszawa, lipiec 2013 r.

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ 1. WPROWADZENIE	4
CZĘŚĆ 2. ORGANIZACJA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG – ZAKRES PODSTAWOWY	8
2.1. JEDNOSTKI REALIZUJĄCE RATOWNICTWO CHEMICZNE I EKOLOGICZNE W ZAKRESIE PODSTAWOWYM	8
2.2. STANDARD GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ JEDNOSTEK	8
2.3. ZAKRES ZADAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W ZAKRESIE PODSTAWOWYM	9
2.4. WYMAGANIA KWALIFIKACYJNE STRAŻAKÓW I RATOWNIKÓW	10
2.5. MINIMALNY STANDARD WYPOSAŻENIA JEDNOSTKI W ZAKRESIE PODSTAWOWYM	10
2.6. PODSTAWOWE ZASADY ORGANIZACYJNE	11
2.7. ZASADY DYSPONOWANIA	12
CZĘŚĆ 3. ORGANIZACJA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG – ZAKRES SPECJALISTYCZNY	13
3.1. JEDNOSTKI REALIZUJĄCE ZADANIA W ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM	13
3.2. STANDARD GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ SGR CHEM-EKO	13
3.3. ZAKRES ZADAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM	14
3.4. STANDARD KWALIFIKACJI I LICZEBNOŚCI STRAŻAKÓW I RATOWNIKÓW SGR CHEM-EKO	16
3.5. STANDARD WYPOSAŻENIA MINIMALNEGO	21
3.6. PODSTAWOWE ZASADY ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA RATOWNICTWA SPECJALISTYCZNEGO	21
3.6.1. ZASADY ORGANIZACJI SPECJALISTYCZNYCH GRUP RATOWNICTWA CHEMICZNO - EKOLOGICZNEGO	21
3.6.2. ZASADY ORGANIZOWANIA DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH Z UDZIAŁEM SPECJALISTYCZNYCH GRUP RATOWNICTWA CHEMICZNO - EKOLOGICZNEGO	25
CZĘŚĆ 4. ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA ROLI ORGANIZATORA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG	26
CZĘŚĆ 5. OGÓLNE ZASADY PROWADZENIA DZIAŁAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO	28
5.1. DZIAŁANIA RATOWNICZE W ZAKRESIE RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO	28
5.1.1. STANDARDY BEZPIECZEŃSTWA W RATOWNICTWIE CHEMICZNYM I EKOLOGICZNYM	28

5.2. ZASADY PROWADZENIA DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH W ZAKRESIE RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO	30
5.3. ZADANIA RATOWNIKÓW CHEMICZNYCH SPECJALISTYCZNEJ GRUPY RATOWNICTWA CHEMICZNO-EKOLOGICZNEGO	31
5.4. ZASADY KIEROWANIA DZIAŁANIAMI RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO.....	32
5.5. ODTWORZENIE GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ SGR CHEM-EKO.....	32
5.6. WSPÓŁDZIAŁANIE ZE SPECJALISTYCZNYMI GRUPAMI RATOWNICTWA CHEMICZNO-EKOLOGICZNEGO.....	32
5.7. DOKUMENTACJA Z DZIAŁAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO.	33
CZĘŚĆ 6. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I TRANSGRANICZNA W ZAKRESIE RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO	34
CZĘŚĆ 7. ZESPÓŁ KOMENDANTA GŁÓWNEGO PSP DS. RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO	35
CZĘŚĆ 8. ZADANIA WOJEWÓDZKIEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO	36
CZĘŚĆ 9. POSTANOWIENIA KOŃCOWE	38
CZĘŚĆ 10. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW.....	39

CZĘŚĆ 1. WPROWADZENIE

Krajowy system ratowniczo-gaśniczy zwany dalej „KSRG” w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego obejmuje planowanie, organizowanie i realizację działań ratowniczych niezbędnych do zmniejszenia lub likwidacji bezpośrednich zagrożeń stwarzanych przez substancje niebezpieczne dla ludzi, zwierząt, środowiska lub mienia.

Zasady organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym zwane dalej „zasadami” opracowano w celu ujednoczenia zasad planowania i organizacji tej dziedziny ratownictwa oraz zapewnienia właściwego nadzoru nad poziomem gotowości operacyjnej.

Niniejsze zasady określają podstawowe pojęcia oraz zakres zadań realizowanych w ratownictwie chemicznym i ekologicznym przez podmioty KSRG, a także obejmują elementarne zasady bezpieczeństwa strażaków i ratowników, minimalne standardy sprzętowe i dokumentacji.

Ze względu na posiadany sprzęt, wykszolenie i możliwości w realizacji zakresu zadań, wprowadza się następujący podział ratownictwa chemicznego i ekologicznego w KSRG:

- 1) **zakres podstawowy** – obejmujący czynności ratownicze wykonywane przez wszystkie Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej (JRG PSP), a także przez inne jednostki ochrony przeciwpożarowej lub inne podmioty deklarujące w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji zadań według posiadanych możliwości organizacyjno-sprzętowych i wykszolenia – szczegółowo opisany w części 2,
- 2) **zakres specjalistyczny** – (szczegółowo opisany w części 3), dzielący ratownictwo chemiczne i ekologiczne specjalistyczne na dwa podzakresy:
  - **działań chemicznych** – dotyczący realizacji działań ratowniczych poprzez wykonywanie prac ratowniczych przez **Specjalistyczną Grupę Ratownictwa Chemiczno – Ekologicznego (SGR CHEM-EKO)**, której wyposażenie i wykszolenie strażaków lub ratowników pozwala realizować podstawowe i specjalistyczne czynności ratownicze,
  - **rozpoznania specjalnego** – dotyczący realizacji zagadnień związanych z zastosowaniem specjalistycznych technik analitycznych i taktyki rozpoznania, realizowanych przez **Zastęp Rozpoznania Chemicznego (ZRCHEM)**, którego wyposażenie i wykszolenie strażaków i ratowników pozwala realizować czynności rozpoznawcze.

Właściwe terytorialnie stanowiska kierowania PSP powiadamiają i dysponują do działań ratowniczych jednostki ochrony przeciwpożarowej, jeżeli we właściwych terytorialnie planach ratowniczych została uwzględniona ich gotowość do realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego. Potwierdzenie gotowości określonej w planach ratowniczych powinno być realizowane przez właściwe terytorialnie stanowiska kierowania PSP w ramach bieżącej analizy.

Rozwój ratownictwa chemicznego i ekologicznego powinien następować w takim kierunku, aby zdolność do realizacji działań ratowniczych w zakresie podstawowym, stała się powszechna dla wszystkich podmiotów KSRG. Istotne jest

także, aby w sieci jednostek ochrony przeciwpożarowej uwzględnić w planach rozwoju w szczególności te JRG PSP, które aktualnie już realizują zadania ratownictwa chemicznego i ekologicznego tak, aby można było je doposażyć i wyszkolić w pierwszej kolejności na potrzeby ratownictwa według zalecanych standardów ujętych w niniejszych „Zasadach”.

Ilekcją w zasadach jest mowa o:

1. **Strażakach** rozumie się przez to strażaków PSP, OSP, ZSP, ZSR i strażaków innych jednostek ochrony przeciwpożarowej.
2. **Ratownikach** rozumie się przez to ratowników innych podmiotów ratowniczych.
3. **Obszarze chronionym jednostki lub specjalistycznej grupy ratownictwa chemiczno-ekologicznego**, rozumie się przez to zdefiniowany obszar, niezależny od podziału administracyjnego, w którym ta jednostka lub grupa podejmie działanie ratownicze w możliwie najkrótszym czasie.
4. **Czasie alarmowania**, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu zaalarmowania do momentu osiągnięcia gotowości do wyjazdu zaalarmowanych zastępów.
5. **Niewłocznym czasie alarmowania**, rozumie się przez to:
  - w przypadku jednostki PSP – czas niezbędny wyłącznie na przygotowanie sprzętu i załogi dyżurującej w jednostce do wyjazdu,
  - w przypadku innej jednostki (w tym OSP) – czas niezbędny na przybycie strażaków lub ratowników do jednostki oraz przygotowanie sprzętu i załogi do wyjazdu.
6. **Czasie dojazdu do miejsca zdarzenia**, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu wyjazdu do momentu przyjazdu na miejsce działań zaalarmowanych zastępów.
7. **Czasie podjęcia działań ratowniczych**, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu zaalarmowania do momentu przyjazdu na miejsce działań zaalarmowanych zastępów.
8. **Szkoleniu kwalifikacyjnym**, rozumie się przez to szkolenie podstawowe i uzupełniające, a także szkolenie ukończone w Szkołach Aspirantów PSP oraz SGSP.
9. **Ratowniku chemicznym**, rozumie się przez to strażaka lub ratownika, który uzyskał kwalifikacje zawodowe z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zawodach strażaka, uzupełnione szkoleniem specjalistycznym z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego, technika pożarnictwa lub inżyniera pożarnictwa.
10. Do celów planistycznych należy przyjmować następujące parametry:
  - minimalny czas alarmowania dla jednostki PSP – 3 min.,

- minimalny czas alarmowania dla jednostki OSP – 10 min.,
  - średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach krajowych i wojewódzkich – 60 km/h,
  - średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach powiatowych, gminnych i innych – 40 km/h.
11. **Zastępie rozpoznania chemicznego (ZRCHEM)** – należy przez to rozumieć grupę co najmniej 3 strażaków lub ratowników w tym dowódca, stanowiących obsadę lekkiego samochodu rozpoznania chemicznego. ZRCHEM może stanowić część SGR CHEM-EKO.
12. **Specjalistycznej grupie ratownictwa chemiczno-ekologicznego (SGR CHEM-EKO)** należy przez to rozumieć grupę strażaków lub ratowników wraz z dowódcą, posiadających przeszkolenie specjalistyczne w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego oraz samochody ratownictwa chemicznego, technicznego oraz gaśnicze, a także sprzęt i uprawnienia strażaków lub ratowników dostosowane do samodzielnego wykonywania specjalistycznych czynności ratowniczych.
13. **Rozpoznaniu specjalnym** rozumie się stosowanie zaawansowanych technik pomiarowych i analitycznych, sprzętu specjalistycznego oraz taktyk rozpoznawczych opartych na specjalistycznej wiedzy i umiejętnościach z zakresu chemii materiałów niebezpiecznych, tematyki CBRN i innych niezbędnych w celu przeprowadzenia rozpoznania.
14. **Specjalistycznych technikach analitycznych** rozumie się przez to przeprowadzenie pomiarów oraz analiz za pomocą sprzętów takich jak: spektrometry, chromatografy, urządzenia zdalnej detekcji, techniki pomocnicze, itp.
15. **CBRN** rozumie się przez to zagrożenia związane z użyciem do celów terrorystycznych substancji chemicznych, mikroorganizmów chorobotwórczych, izotopów promieniotwórczych, ładunków jądrowych oraz materiałów wybuchowych.
16. **Strefie I (gorącej)**, rozumie się przez to strefę, w której występuje zagrożenie dla życia lub zdrowia osób nieodpowiednio zabezpieczonych w stosunku do występującego zagrożenia. Jest to strefa bezpośrednich działań strażaków lub ratowników.

Za strefę I (gorącą) uważa się między innymi:

- strefę wstępnie nierozpoznaną, co do której istnieje podejrzenie występowania zagrożenia dla życia i zdrowia, ze względu na okoliczności zdarzenia,
- strefę zagrożoną wybuchem lub strefę potencjalnego odłamkowania powybuchowego,
- strefę, w której występuje deficyt tlenowy lub podwyższone stężenie tlenu,
- strefę, w której występuje znaczne podwyższenie stężeń gazów, par, aerozoli toksycznych.

17. **Strefie II (chłodnej)**, rozumie się przez to obszar pracy służb ratowniczych poza strefą I i obszar zabezpieczenia logistycznego z uwzględnieniem dekontaminacji wstępnej.
18. **Dekontaminacji wstępnej osób poszkodowanych** – rozumie się przez to działania prowadzone w trybie pilnym na miejscu zdarzenia wobec osoby ekspozowanej na skażenie polegająca na:
  - umyciu (przetarciu) odsłoniętych części ciała,
  - usunięciu odzieży skażonej,
  - zastosowaniu ubioru zastępczego.
19. **Dekontaminacji sprzętu** – rozumie się przez to działania mające na celu zminimalizowanie negatywnego oddziaływania czynnika skażającego na sprzęt użyty w działaniach ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

CZĘŚĆ 2. ORGANIZACJA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG – ZAKRES PODSTAWOWY

2.1. JEDNOSTKI REALIZUJĄCE RATOWNICTWO CHEMICZNE I EKOLOGICZNE W ZAKRESIE PODSTAWOWYM

Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie podstawowym realizują:

- 1) wszystkie jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej (JRG PSP),
- 2) jednostki ochrony przeciwpożarowej, w tym jednostki OSP włączone do KSRG, które zadeklarowały w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji tych zadań według posiadanych możliwości organizacyjno-sprzętowych i wyszkolenia,
- 3) inne podmioty ratownicze współpracujące z KSRG, które zadeklarowały w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji tych zadań według posiadanych możliwości organizacyjno-sprzętowych i wyszkolenia.

Podmioty o których mowa w pkt. 3), powinny spełniać co najmniej wymagania, zarówno szkoleniowe jak i sprzętowe, jakie zostały przewidziane w zakresie podstawowym ratownictwa chemicznego i ekologicznego zapisane w niniejszych „Zasadach”.

Przygotowanie do prowadzenia działań w zakresie podstawowym powinno przede wszystkim uwzględniać bezpieczeństwo ratowników jednostek dysponowanych do działań w pierwszej kolejności lub prowadzących te działania samodzielnie.

Docelowo, zdolność do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym powinny posiadać wszystkie jednostki KSRG.

2.2. STANDARD GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ JEDNOSTEK

Gotowość operacyjną określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt. 2.3, przez co najmniej 6 strażaków lub ratowników, w tym co najmniej 2 o kwalifikacjach określonych w pkt. 2.4, wyposażony w sprzęt o standardzie określonym w pkt. 2.5, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

2.3. ZAKRES ZADAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W ZAKRESIE PODSTAWOWYM

W zakresie podstawowym ratownictwa chemicznego i ekologicznego ratowanie życia i zdrowia, stanowi priorytet w organizacji działań ratowniczych.

Minimalny zakres zadań realizowanych w zakresie podstawowym obejmuje:

1. Rozpoznanie i zabezpieczenie miejsca zdarzenia oraz wyznaczenie strefy zagrożenia.
2. Podjęcie próby identyfikacji zagrożenia – źródło informacji np.: kierowca, konwojent, maszynista, pracownicy zakładu, oznakowanie pojazdów i opakowań, dokumenty przewozowe, dokumentacja techniczno-ruchowa, plany ratownicze itp.
3. Ewakuację poszkodowanych i zagrożonych ludzi oraz zwierząt poza strefę zagrożenia.
4. Ostrzeganie i alarmowanie o zagrożeniu oraz informowanie o zasadach zachowania się.
5. Przeprowadzenie pomiarów za pomocą dostępnych przyrządów.
6. Ograniczanie skutków wycieku substancji ropopochodnych.
7. Stawianie kurtyn wodnych.
8. Prowadzenie czynności w zakresie dekontaminacji wstępnej ludzi na granicy strefy zagrożenia przy użyciu dostępnego sprzętu.
9. Kwalifikowaną pierwszą pomoc poza strefą zagrożenia.
10. Współdziałanie z innymi podmiotami ratowniczymi, w tym z SGR CHEM-EKO lub ZRCHEM.
11. Wykonywanie innych czynności wg posiadanego sprzętu oraz wiedzy, w danym zakresie.

W przypadku jednostek, które nie spełniają standardu wyposażenia w zakresie podstawowym a także OSP oraz innych podmiotów ratowniczych współpracujących z KSRG, które nie zadeklarowały w gotowości operacyjnej zdolności do realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego, pierwszy zastęp przybyły na miejsce zdarzenia realizuje:

1. Określenie warunków zewnętrznych zdarzenia, w tym zjawiska towarzyszące zdarzeniu np.: pożar, wybuch, opary, efekty dźwiękowe, określa stan nasycenia infrastrukturą techniczną, itp.
2. Podejmuje próbę identyfikacji substancji chemicznej – źródło informacji np.: kierowca, konwojent, maszynista, pracownicy zakładu, oznakowanie

pojazdów i opakowań, dokumenty przewozowe, dokumentacja techniczno-ruchowa, plany ratownicze, itp.

3. Zabezpiecza miejsce zdarzenia i wyznacza strefę zagrożenia.
4. Ustala liczbę osób poszkodowanych i zagrożonych (bez wchodzenia w strefę zagrożenia).
5. Realizuje co najmniej pierwszą pomoc poza strefą zagrożenia.
6. Ostrzega ludność o zagrożeniu i w razie konieczności ewakuuje ludzi, zwierzęta i mienie poza strefę zagrożenia.
7. Wykonuje inne czynności wg posiadanego sprzętu oraz wiedzy w danym zakresie.
8. Przekazuje informacje do właściwego Stanowiska Kierowania KM/P PSP.

2.4. WYMAGANIA KWALIFIKACYJNE STRAŻAKÓW I RATOWNIKÓW

1. Działania ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym prowadzą strażacy posiadający umiejętności w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego nabyte w ramach szkolenia kwalifikacyjnego i utrwalane w ramach doskonalenia zawodowego.
2. Członkowie jednostek OSP przewidziani do realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego, powinni nabyć umiejętności w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego w ramach systemu szkolenia członków OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych.
3. Szkolenia powinny zapewnić uzyskanie kwalifikacji do prowadzenia czynności z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy w liczbie niezbędnej do zachowania ciągłości działań ratowniczych.

2.5. MINIMALNY STANDARD WYPOSAŻENIA JEDNOSTKI W ZAKRESIE PODSTAWOWYM

Wymagane minimum wyposażenia w sprzęt do realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym zawiera **załącznik nr 2**.

Sprzęt stosowany do zakresu podstawowego musi być na bieżąco legalizowany zgodnie z zaleceniami producenta.

Poza wymaganiami zawartymi w załączniku zaleca się posiadanie dodatkowych przyrządów pomiarowych umożliwiających pomiar stężenia innych gazów toksycznych wg. potrzeb wynikających z analizy zagrożeń w obszarze chronionym.

2.6. PODSTAWOWE ZASADY ORGANIZACYJNE

1. Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie podstawowym w KSRG organizuje właściwy terytorialnie komendant powiatowy lub miejski PSP, uwzględniając współpracę z innymi podmiotami ratowniczymi i służbami zobowiązanymi do prowadzenia działań ratowniczych.
2. Proces organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym powinien być poprzedzony analizą zagrożeń w obszarze chronionym, o której mowa w załączniku Nr 1 rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG.
3. Aktualną sieć, organizację oraz zasady dysponowania jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego powinny zawierać plany ratownicze powiatu.
4. Dla każdej jednostki przygotowanej do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego ustala się obszar chroniony.
5. Docelowa sieć i plan rozwoju jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych (załącznik nr 4) powinny zostać zawarte w powiatowym planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego.
6. Planowana liczba i rozmieszczenie jednostek zdolnych do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym na terenie powiatu powinna uwzględniać:
  - a) stopień zagrożenia poszczególnych gmin w powiecie określony w analizie zagrożeń, o której mowa w Załączniku Nr 1 do rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG,
  - b) rozkład terytorialny zdarzeń wymagających podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w ostatnich 10 latach,
  - c) lokalizację oraz gotowość operacyjną specjalistycznych grup ratownictwa chemiczno-ekologicznego KSRG,
  - d) lokalizację oraz gotowość operacyjną innych podmiotów ratowniczych deklarujących gotowość do realizacji zadań ratownictwa chemicznego,
  - e) zasięgi obszarów chronionych takich samych jednostek w sąsiednich powiatach,
  - f) zdolność do podjęcia działań ratowniczych w zakresie podstawowym na terytorium powiatu, obejmującym co najmniej:
    - 80 % populacji zamieszkałej w powiecie,
    - 80 % powierzchni całkowitej powiatu,

- 100 % Zakładów Dużego Ryzyka (ZDR) i Zakładów Zwiększonego Ryzyka (ZZR) oraz 80% zakładów stwarzających zagrożenie poza swoim terenem (tzw. zakładów podprogowych).

maksymalnie w czasie:

- 15 min. dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
- 20 min. dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,
- 25 min. dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia

z prawdopodobieństwem co najmniej 80 %.

7. Plany ratownicze powiatów oraz powiatowe plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego powinny uwzględniać potencjał ratowniczy innych powiatów i muszą być uzgodnione z właściwym komendantem wojewódzkim PSP.

2.7. ZASADY DYSPONOWANIA

1. Dysponowanie sił i środków w zakresie podstawowym ratownictwa chemicznego i ekologicznego następuje zgodnie z procedurami dysponowania, każdorazowo do zdarzenia chemicznego i ekologicznego oraz do zdarzenia mogącego mieć domniemany charakter chemiczny lub ekologiczny.
2. Odpowiednie stanowiska kierowania dysponują do zdarzenia chemicznego JRG PSP lub jednostki które zadeklarowały w swojej gotowości operacyjnej zdolność do realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
3. Szczegółowe zasady dysponowania zawarte są w „Ramowych wytycznych Komendanta Głównego PSP do opracowania procedur dysponowania sił kstrg oraz zasad doraźnego zabezpieczenia operacyjnego terenu powiatu po zadysponowaniu zasobów ratowniczych”.

CZĘŚĆ 3.

ORGANIZACJA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG – ZAKRES SPECJALISTYCZNY

3.1. JEDNOSTKI REALIZUJĄCE ZADANIA W ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM

Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie specjalistycznym działań chemicznych w KSRG realizują:

Specjalistyczne Grupy Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego, w skrócie „**SGR CHEM-EKO**” organizowane przez właściwych kierowników jednostek włączonych do KSRG, które zadeklarowały gotowość operacyjną do realizacji zadań SGR CHEM-EKO oraz spełniają poniższe standardy gotowości, wyszkolenia i wyposażenia.

Jednostki Ratownictwa Chemicznego – innych podmiotów współpracujących z KSRG, organizowane i utrzymywane przez właściwych kierowników tych jednostek, które zadeklarowały w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji tych zadań według posiadanych możliwości organizacyjno-sprzętowych i wyszkolenia. Podmioty te, powinny spełniać co najmniej wymagania, zarówno szkoleniowe jak i sprzętowe, jakie zostały przewidziane dla zakresu specjalistycznego ratownictwa chemicznego i ekologicznego zapisane w niniejszych „Zasadach”.

Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie **rozpoznania specjalnego** realizują:

Zastępy Rozpoznania Chemicznego (ZRCHEM) organizowane przez właściwych kierowników jednostek włączonych do KSRG, które zadeklarowały gotowość operacyjną do realizacji zadań pozwalających realizować czynności rozpoznawcze w zakresie ratownictwa chemicznego w systemie całodobowym i całorocznym.

W zależności od możliwości realizowania zadań ratowniczych, liczebności dostępnych strażaków lub ratowników i ich kwalifikacji oraz wyposażenia technicznego, SGR CHEM-EKO utrzymują gotowość operacyjną poziomu A lub B lub C.

Utrzymywanie gotowości określonego poziomu wymaga spełnienia wszystkich standardów w zakresie: realizowanych zadań ratowniczych, liczebności dostępnych strażaków lub ratowników i ich kwalifikacji oraz wyposażenia technicznego, określonych dla danego poziomu.

3.2. STANDARD GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ SGR CHEM-EKO

Za gotowość operacyjną specjalistycznych grup ratownictwa chemiczno-ekologicznego i zastępów rozpoznania chemicznego odpowiadają właściwi komendanci powiatowi lub miejscy PSP.

3.2.A. Dla poziomu gotowości A:

Gotowość operacyjną poziomu A określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt. 3.3.A, przez ZRCHEM liczący co najmniej 3 ratowników chemicznych o minimalnych kwalifikacjach określonych w pkt. 3.4.A, wyposażonych w sprzęt o standardzie określonym w pkt. 3.5.A, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

3.2.B. Dla poziomu gotowości B:

Gotowość operacyjną poziomu B określa się jako zdolność do prowadzenia działań, polegających na samodzielnym wykonywaniu specjalistycznych czynności ratowniczych określonych w pkt. 3.3. B, przez co najmniej 8 ratowników chemicznych w czasie 1 godziny, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania. Minimalne kwalifikacje strażaków lub ratowników określone zostały w pkt. 3.4. B a standard sprzętu w pkt. 3.5. B.

3.2.C. Dla poziomu gotowości C:

Gotowość operacyjną poziomu C określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt. 3.3. C, przez co najmniej 12 ratowników chemicznych o minimalnych kwalifikacjach określonych w pkt. 3.4. C, wyposażonych w sprzęt o standardzie określonym w pkt.3.5.C, przy zachowaniu czasu alarmowania **nie dłuższym niż 30 min.**

3.3. ZAKRES ZADAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM.

W zakresie specjalistycznym czynności ratownicze obejmują w szczególności:

3.3.A. Dla poziomu gotowości A:

Działania ratownicze w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego obejmują w szczególności:

- 1) Identyfikację substancji chemicznych stwarzających zagrożenie, poprzez stosowanie specjalistycznych technik analitycznych, w szczególności:
  - a) wykrywanie substancji niebezpiecznych,
  - b) pomiary wartości stężeń i natężeń czynników niebezpiecznych,
  - c) pobieranie do analizy i analizowanie próbek stałych, ciekłych i gazowych,
  - d) wykrywanie zagrożeń biologicznych metodą szybkich testów,
  - e) wykrywanie zagrożeń radiacyjnych,
- 2) Weryfikację strefy zagrożenia,
- 3) Ocenę konieczności zadysponowania SGR CHEM-EKO poziomu B lub C,

- 4) Ewakuację ludzi ze strefy zagrożenia, jeżeli pozwala na to posiadane wyposażenie,
- 5) Włączanie lub wyłączenie instalacji, urządzeń i mediów mających wpływ na bezpieczeństwo zagrożonych lub poszkodowanych osób oraz na bezpieczeństwo strażaków lub ratowników, z wykorzystaniem zaworów lub bezpieczników będących na instalacji użytkowej objętego działaniem ratowniczym, jeżeli pozwala na to posiadane wyposażenie,
- 6) Wspomaganie działań ratowniczych i doradztwo z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego dla innych dziedzin ratownictwa.

3.3.B. Dla poziomu gotowości B:

Działania ratownicze w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego obejmują w szczególności:

- 1) Zadania określone dla ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym,
- 2) Rozpoznanie i identyfikację zagrożenia,
- 3) Zabezpieczenie strefy działań ratowniczych, w tym wyznaczenie i oznakowanie strefy zagrożenia,
- 4) Włączanie lub wyłączenie instalacji, urządzeń i mediów mających wpływ na bezpieczeństwo zagrożonych lub poszkodowanych osób oraz na bezpieczeństwo strażaków lub ratowników, z wykorzystaniem zaworów lub bezpieczników będących na instalacji użytkowej objętego działaniem ratowniczym,
- 5) Priorytetowe wykonanie czynności umożliwiających:
  - a) dotarcie i wykonanie dostępu do zagrożonych lub poszkodowanych osób, ich ewakuację poza strefę zagrożenia oraz udzielenie im kwalifikowanej pierwszej pomocy,
  - b) przygotowanie dróg ewakuacji zagrożonych lub poszkodowanych osób oraz strażaków lub ratowników,
  - c) zapewnienie bezpieczeństwa zagrożonym lub poszkodowanym osobom oraz ratownikom,
  - d) ewakuację i ratowanie osób, a następnie zwierząt oraz ratowanie środowiska i mienia przed skutkami bezpośrednich zagrożeń stwarzanych przez substancje niebezpieczne,
- 6) Ocenę rozmiarów zagrożenia i prognozowanie jego rozwoju,
- 7) Likwidację, ograniczenie lub zwiększenie strefy zagrożenia,
- 8) Przemieszczanie na terenie prowadzonej akcji substancji niebezpiecznych,

- 9) Dostosowanie sprzętu i technik ratowniczych do miejsca zdarzenia i rodzaju substancji niebezpiecznej w celu ograniczenia skutków wycieku, parowania lub emisji substancji niebezpiecznej,
- 10) Stawianie zapór na zbiornikach, ciekach lub akwenach zagrożonych skutkami rozlania substancji niebezpiecznych,
- 11) Związywanie lub neutralizacja substancji niebezpiecznych,
- 12) Prowadzenie czynności z zakresu dekontaminacji wstępnej we współdziałaniu z innymi podmiotami.

3.3.C. Dla poziomu gotowości C:

Działania ratownicze w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego obejmują w szczególności:

- 1) Zadania określone dla ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym,
- 2) Zadania określone dla ratownictwa chemicznego i ekologicznego dla poziomu gotowości B,
- 3) Wykonywanie skomplikowanych działań chemicznych,
- 4) Podejmowanie działań ratowniczych podczas zdarzeń o znacznych rozmiarach,
- 5) Wsparcie działań SGR CHEM-EKO poziomu gotowości A i B.

3.4. STANDARD KWALIFIKACJI I LICZEBNOŚCI STRAŻAKÓW I RATOWNIKÓW SGR CHEM-EKO.

- 1) Realizując zadania z zakresu specjalistycznego wymagane są co najmniej kwalifikacje w zawodach strażaka uzupełnione szkoleniem specjalistycznym z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego, technika pożarnictwa lub inżyniera pożarnictwa.
- 2) Strażacy i ratownicy powinni posiadać następujące kwalifikacje i aktualne uprawnienia:
  - a) do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiącego wyposażenie grupy,
  - b) do prowadzenia czynności ratowniczych w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy.
- 3) Dowódcy i wybrani ratownicy chemiczni z grup powinni dodatkowo posiadać przeszkolenie z zakresu co najmniej:

- zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiacyjnych i nuklearnych (zagrożeń CBRN),
  - ochrony radiologicznej – zakres szkolenia stanowi **załącznik nr 6**,
  - transportu i magazynowania towarów niebezpiecznych oraz konstrukcji i oznakowania opakowań – zakres szkolenia stanowi **załącznik nr 6**,
  - konstrukcji cystern drogowych i kolejowych oraz ich awaryjnego rozładunku – zakres szkolenia stanowi **załącznik nr 6**,
  - materiałów wybuchowych,
  - innej tematyki przydatnej na danym obszarze działania.
- 4) Dowódcę grupy wyznacza się spośród ratowników chemicznych o których mowa w pkt. 3.4, dodatkowo posiadających co najmniej 5-letni staż w SGR CHEM-EKO. Dopuszcza się czasowe odstępstwo od tego wymogu dla nowotworzonych SGR CHEM-EKO.

Strażacy i ratownicy KSRG kwalifikacje nabywają w ramach szkolenia kwalifikacyjnego PSP, oraz w ramach kursów i szkoleń specjalistycznych organizowanych przez szkoły i ośrodki szkolenia PSP a także inne ośrodki szkoleniowe w zakresie szkolenia specjalistycznego.

3.4.A. Dla poziomu gotowości A:

SGR CHEM-EKO poziomu gotowości A (ZRCHEM) powinna:

składać się z co najmniej 18 strażaków lub ratowników i dowódcy grupy o kwalifikacjach, o których mowa w pkt. 3.4, w tym co najmniej:

- a) 18 ratowników chemicznych,
- b) 6 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- c) 6 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie materiałów wybuchowych,
- d) 6 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,
- e) 6 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu i magazynowania towarów niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań,
- f) 18 ratowników chemicznych z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- g) 6 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy,

i być zorganizowana tak, aby:

zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.A przez co najmniej 3 strażaków lub ratowników, w tym co najmniej:

- a) 3 ratowników chemicznych,
- b) 1 ratownik chemiczny z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie materiałów wybuchowych,
- c) 1 ratownik chemiczny z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,
- d) 1 ratownik chemiczny z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- e) 1 ratownik chemiczny z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu i magazynowania towarów niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań,
- f) 3 ratowników chemicznych z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- g) 1 ratownik chemiczny z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.

3.4.B. Dla poziomu gotowości B:

SGR CHEM - EKO poziomu gotowości B powinna:

składać się z co najmniej 48 strażaków lub ratowników i dowódcy grupy o kwalifikacjach, o których mowa w pkt. 3.4, w tym co najmniej:

- a) 48 ratowników chemicznych,
- b) 12 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- c) 12 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,
- d) 12 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu i magazynowania substancji niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań,
- e) 12 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie materiałów wybuchowych,
- f) 48 ratowników chemicznych z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,

- g) 18 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy,

i być tak zorganizowana tak, aby:

zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.B przez co najmniej 8 strażaków lub ratowników, w tym co najmniej:

- a) 8 ratowników chemicznych,
- b) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- c) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,
- d) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu towarów niebezpiecznych,
- e) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu i magazynowania substancji niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań,
- f) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie materiałów wybuchowych,
- g) 8 ratowników z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- h) 3 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.

Skład grupy powinni uzupełniać strażacy lub ratownicy obsługujący sprzęt logistyczny i pomocniczy.

3.4.C. Dla poziomu gotowości C:

SGR CHEM-EKO poziomu gotowości C powinna:

składać się z co najmniej 72 strażaków lub ratowników i dowódcy grupy o kwalifikacjach, o których mowa w pkt. 3.4, w tym co najmniej:

- a) 72 ratowników chemicznych,
- b) 12 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- c) 12 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,

- d) 12 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu i magazynowania substancji niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań,
- e) 12 ratowników chemicznych dodatkowym przeszkoleniem w zakresie materiałów wybuchowych,
- f) 72 ratowników chemicznych z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- g) 18 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.

i być zorganizowana tak, aby:

zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.B przez co najmniej 12 strażaków lub ratowników , w tym co najmniej:

- a) 12 ratowników chemicznych,
- b) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- c) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,
- d) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu i magazynowania substancji niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań,
- e) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie materiałów wybuchowych.
- f) 12 ratowników chemicznych z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- g) 3 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.

Skład grupy powinni uzupełniać strażacy lub ratownicy obsługujący sprzęt logistyczny i pomocniczy.

Jeżeli liczba strażaków lub ratowników w grupie jest wystarczająca do spełnienia warunków gotowości operacyjnej, grupa nie musi spełniać warunku liczebności nominalnej.

3.5 STANDARD WYPOSAŻENIA MINIMALNEGO.

W zakresie specjalistycznym standard wyposażenia minimalnego obejmuje:

3.5.A. Dla poziomu gotowości A:

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego dla SGR CHEM-EKO poziomu gotowości A w zakresie działań specjalistycznych zawarte są w **załączniku nr 3**.

3.5.B. Dla poziomu gotowości B:

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego dla SGR CHEM-EKO poziomu gotowości B w zakresie działań specjalistycznych zawarte są w **załączniku nr 3**.

3.5.C. Dla poziomu gotowości C:

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego dla SGR CHEM-EKO poziomu gotowości C w zakresie działań specjalistycznych zawarte są w **załączniku nr 3**.

Sprzęt stosowany do zakresu specjalistycznego musi być na bieżąco konserwowany i legalizowany zgodnie z zaleceniami producenta.

Niewielkie różnice pomiędzy minimalnym normatywem wyposażenia, stanem rzeczywistym nie powodują dyskwalifikacji grupy specjalistycznej.

3.6 PODSTAWOWE ZASADY ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA RATOWNICTWA SPECJALISTYCZNEGO.

3.6.1. Zasady organizacji Specjalistycznych Grup Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego

- 1) Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie specjalistycznym w KSRG organizuje właściwy terytorialnie komendant wojewódzki PSP, uwzględniając współpracę z innymi podmiotami ratowniczymi i służbami zobowiązanymi do prowadzenia działań ratowniczych.
- 2) Proces organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa powinien być poprzedzony analizą zagrożeń w obszarze chronionym, o której mowa w załączniku Nr 1 rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG.

- 3) Docelowa sieć i plan rozwoju jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych (**załącznik nr 5**) powinny zostać zawarte w wojewódzkim planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego.
  - 4) Planowana liczba i rozmieszczenie SGR CHEM-EKO zdolnych do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa, powinny uwzględniać:
    - a) stopień zagrożenia poszczególnych gmin w powiecie określony w analizie zagrożeń, o której mowa w Załączniku Nr 1 do rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG,
    - b) rozkład terytorialny zdarzeń wymagających podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w ostatnich 10 latach,
    - c) lokalizację, gotowość operacyjną oraz zasięgi obszarów chronionych innych specjalistycznych grup ratownictwa chemiczno-ekologicznego KSRG w sąsiednich województwach,
    - d) lokalizację oraz gotowość operacyjną innych podmiotów ratowniczych,
    - e) zdolność do podjęcia działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym na terytorium województwa, obejmującym co najmniej:
      - 80 % populacji zamieszkałej w województwie,
      - 80 % powierzchni zurbanizowanej województwa,
      - 100 % Zakładów Dużego Ryzyka (ZDR) i Zakładów Zwiększonego Ryzyka (ZZR) oraz 80% zakładów stwarzających zagrożenie poza swoim terenem (tzw. zakładów podprogowych).
- dla poziomu gotowości A - maksymalnie w czasie:
- 60 min. dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
  - 120 min. dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,
  - 120 min. dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia,
- dla poziomu gotowości B - maksymalnie w czasie:
- 30 min. dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
  - 60 min. dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,
  - 90 min. dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia,
- dla poziomu gotowości C - maksymalnie w czasie:
- 75 min. dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
  - 120 min. dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,
  - 150 min. dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia,

z prawdopodobieństwem co najmniej 80 %.

- 5) Aktualną sieć, organizację oraz zasady dysponowania SGR CHEM-EKO do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego powinny zawierać wojewódzki i powiatowe plany ratownicze.
- 6) SGR CHEM-EKO tworzą właściwi kierownicy jednostek włączonych do KSRG lub innych podmiotów, na podstawie wojewódzkiego planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w drodze:
  - rozkazu, w przypadku jednostek organizacyjnych PSP,
  - uchwały zarządu, w przypadku jednostek OSP,
  - decyzji lub uchwały zarządu, w przypadku innych podmiotów.
- 7) SGR CHEM-EKO utrzymują właściwi kierownicy podmiotów KSRG lub innych podmiotów, których siły i środki wchodzi w skład grupy.
- 8) Właściwy komendant wojewódzki PSP uczestniczy w procesie utrzymania gotowości SGR CHEM-EKO utworzonych na bazie jednostek podmiotów KSRG oraz podejmuje działania zapewniające właściwe wyposażenie i wyszkolenie członków tych grup.
- 9) SGR CHEM-EKO poziomu gotowości C może zostać utworzona na bazie jednej komendy powiatowej PSP (dwóch jednostek PSP).
- 10) Każda SGR CHEM-EKO na terenie województwa ma określony w szczególności:
  - a) plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej,
  - b) obszar chroniony zdefiniowany jako strefa, w której ta SGR CHEM-EKO podejmie działania ratownicze w najkrótszym czasie, uzgodniony z właściwymi komendantami powiatowymi i wojewódzkimi PSP.
- 11) Każda SGR CHEM-EKO powinna mieć zapewnione miejsce oraz środki do przeprowadzenia dekontaminacji sprzętu.
- 12) Plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej SGR CHEM-EKO winien zawierać w szczególności:
  - a) miejsce stacjonowania (rejon koncentracji) i strukturę organizacyjną danej SGR CHEM-EKO, pozwalające na jej dysponowanie i realizację działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym,
  - b) 3-letni harmonogram szkoleń, w oparciu o wymogi kwalifikacyjne przyjęte w KSRG,
  - c) harmonogram zakupów sprzętu ratowniczego na poszczególnych etapach budowy danej SGR CHEM-EKO wraz ze wskazaniem koordynatora tego przedsięwzięcia, a także źródeł finansowania,
  - d) szczegółowe zasady alarmowania i dysponowania grupy a jeśli to konieczne, szczegółowe warunki podejmowania działań ratowniczych,

- e) przygotowanie rocznego planu doskonalenia SGR CHEM-EKO, stanowiącego element planu doskonalenia jednostki ochrony przeciwpożarowej, w strukturze, w której ta grupa funkcjonuje,
- f) dokumentację włączenia SGR CHEM-EKO do KSRG – w przypadku, gdy SGR CHEM-EKO należy do jednostki ochrony przeciwpożarowej spoza PSP,
- g) wykaz członków grupy z ich kwalifikacjami i uprawnieniami,
- h) wykaz sprzętu wymagającego legalizacji i okresowych przeglądów.

Plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej SGR CHEM-EKO musi być uzgodniony z właściwymi komendantami PSP tworzącymi SGR CHEM-EKO.

- 13) Właściwy dla miejsca stacjonowania SGR CHEM-EKO komendant wojewódzki PSP:
  - a) wyznacza termin wprowadzenia SGR CHEM-EKO do podziału bojowego i uruchomienia jej funkcjonowania w KSRG oraz realizowania działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym,
  - b) ustala zasady monitorowania gotowości operacyjnej SGR CHEM-EKO,
  - c) zapewnia aktualizację wojewódzkiego i powiatowych planów ratowniczych, w szczególności w zakresie zasad dysponowania do działań sił i środków KSRG oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej,
  - d) zapewnia aktualizację dokumentacji organizacji odvodu operacyjnego,
  - e) współuczestniczy w utrzymaniu grupy.
- 14) W przypadku powołania SGR CHEM-EKO na potrzeby KSRG, z jednostki ochrony przeciwpożarowej innej niż PSP, winny być zachowane zasady określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 września 1998 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz spełnione zapisy zawarte w niniejszych „Zasadach”.
- 15) Właściwy komendant wojewódzki PSP może wnioskować do Komendanta Głównego PSP o włączenie utworzonych SGR CHEM-EKO do działań poza granicami kraju.
- 16) Komendant Główny PSP może na wniosek Komendanta Wojewódzkiego PSP w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na odstępstwo od Zasad organizacji Specjalistycznych Grup Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego.

3.6.2. Zasady organizowania działań ratowniczych z udziałem Specjalistycznych Grup Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego

1. Właściwe terytorialnie stanowiska kierowania PSP wszystkich szczebli codziennie analizują gotowość operacyjną SGR CHEM-EKO w województwie oraz miejsca ich stacjonowania i obszary chronione.
2. SGR CHEM-EKO poziomu gotowości A (ZRCHEM) powinno się dysponować w celu przeprowadzenia szczegółowego rozpoznania sytuacji zagrożenia chemicznego oraz wspomagania w procesie wypracowania decyzji działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym i specjalistycznym.
3. SGR CHEM-EKO zobligowana jest do podjęcia interwencji niezwłocznie po zadysponowaniu i przybyciu na miejsce zdarzenia zgodnie z utrzymywanym poziomem gotowości.
4. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGR CHEM-EKO każdorazowo określa jej skład potrzebny do wykonania zadania.
5. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGR CHEM-EKO może każdorazowo powiększyć jej skład potrzebny do wykonania zadań lub polecić zadysponowanie kolejnej grupy.
6. Na terenie własnego powiatu SGR CHEM-EKO dysponowana jest przez stanowisko kierowania komendanta powiatowego/miejskiego PSP, natomiast w przypadku dysponowania do zdarzenia poza własny powiat, w tym w granicach własnego obszaru chronionego, przez stanowisko kierowania komendanta wojewódzkiego PSP.
7. Dysponowanie SGR CHEM-EKO poza granice własnego województwa każdorazowo odbywa się poprzez stanowisko kierowania Komendanta Głównego PSP na wniosek stanowiska kierowania komendanta wojewódzkiego PSP z terenu, na którym doszło do nagłego lub nadzwyczajnego zagrożenia.
8. W procesie organizowania działań ratowniczych, podstawowe i specjalistyczne czynności ratownicze muszą być skoordynowane z działaniami innych podmiotów ratowniczych i służbami (w zależności od ich aktualnej gotowości operacyjnej), przez:
  - a) właściwe terytorialnie stanowisko kierowania PSP,
  - b) Kierującego Działaniami Ratowniczymi – na miejscu zdarzenia.
9. Kierujący Działaniami Ratowniczymi powinien zapewnić niezbędne warunki do podjęcia działań przez SGR CHEM-EKO.
10. Dysponowanie SGR CHEM-EKO do działań innych niż ratownicze i szkoleniowo-treningowe wymaga zgody Komendanta Powiatowego/Miejskiego, Komendanta Szkoły PSP lub Komendanta Wojewódzkiego PSP.

CZĘŚĆ 4.

ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA ROLI ORGANIZATORA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG

1. Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w KSRG organizują właściwi terytorialnie komendanci PSP, w oparciu o plany ratownicze oraz plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, uwzględniając współpracę z innymi podmiotami ratowniczymi i służbami zobowiązanymi do prowadzenia działań ratowniczych.
2. Planowanie przedsięwzięć na potrzeby rozwoju ratownictwa chemicznego i ekologicznego w KSRG, poprzedzone jest oceną wniosków, wynikających z analizy zagrożeń i ryzyka dokonanej zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Właściwego do Spraw Wewnętrznych w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego, a także z analizy zabezpieczenia operacyjnego podległego obszaru oraz sieci wszystkich podmiotów ratowniczych, zdolnych do realizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
3. Komendanci powiatowi/miejscy PSP sporządzają powiatowe plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w których uwzględniają zadania ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
4. Komendanci powiatowi/miejscy PSP sporządzają plany ratownicze powiatu, w których uwzględniają aktualne możliwości realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
5. Plany powiatowe rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze powiatu muszą być uzgodnione z komendantem wojewódzkim PSP.
6. Komendanci wojewódzcy PSP sporządzają wojewódzkie plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w których uwzględniają zadania ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
7. Komendanci wojewódzcy PSP sporządzają plany ratownicze województwa, w których uwzględniają aktualne możliwości realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
8. Plany wojewódzkie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze województw muszą być uzgodnione z Komendantem Głównym PSP.
9. Komendant Główny PSP sporządza krajowy plan rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w którym uwzględnia zadania ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
10. Plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze podlegają aktualizacji przez właściwych komendantów PSP co najmniej raz w roku.
11. Nadzór nad realizacją ustaleń planów sprawują właściwi komendanci PSP.

12. Komendant powiatowy/miejski PSP przystępując do aktualizacji planów powiatowych, analizuje specyfikę obszaru chronionego poszczególnych jednostek ochrony przeciwpożarowej, wskazuje rodzaje zagrożeń o najwyższym poziomie, jak również obiekty i tereny charakterystyczne, wymagające użycia dużej ilości sił i środków ratowniczych lub zastosowania specjalistycznego sprzętu oraz technik, a także dostosowuje zasady dysponowania do działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego do aktualnej gotowości operacyjnej podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
13. Komendant wojewódzki PSP uwzględnia w planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego wnioski komendantów powiatowych w tym zakresie oraz analizuje zasadność tworzenia w PSP SGR CHEM-EKO lub włączenia do KSRG innych podmiotów ratowniczych tworzących te grupy.
14. Właściwi komendanci PSP prowadzą monitoring bieżącej gotowości operacyjnej jednostek oraz SGR CHEM-EKO.
15. Komendant Wojewódzki PSP wyznacza wojewódzkiego koordynatora PSP ds. ratownictwa chemicznego i ekologicznego, do koordynacji zadań z zakresu planowania i organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego na obszarze województwa oraz do nadzoru nad realizacją tych zadań we współpracy z właściwym koordynatorem z poziomu:
  - a) KCKRiOL KG PSP – w zakresie planowania i organizacji ratownictwa,
  - b) Biura Szkolenia KG PSP – w zakresie szkolenia i doskonalenia zawodowego,
  - c) Biura Logistyki KG PSP – w zakresie zakupów sprzętu i utrzymania gotowości wyposażenia.

CZĘŚĆ 5.

OGÓLNE ZASADY PROWADZENIA DZIAŁAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO

5.1. DZIAŁANIA RATOWNICZE W ZAKRESIE RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO

Działania w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym i specjalistycznym powinny być realizowane z zachowaniem reguł bezpieczeństwa określonych w aktualnych przepisach dotyczących BHP.

5.1.1. STANDARDY BEZPIECZEŃSTWA W RATOWNICTWIE CHEMICZNYM I EKOLOGICZNYM.

Elementarne zasady bezpieczeństwa strażaków lub ratowników.

- 1) **ZASADA I** – Na etapie dojazdu do miejsca zdarzenia oraz wstępnego ustawienia pojazdów ratowniczych stosować poniższe zasady:
  - a) w miarę możliwości dojechać do miejsca zdarzenia oraz ustawić pojazdy z wiatrem oraz w górnych partiach terenu,
  - b) przestrzegać minimalnej odległości od miejsca zdarzenia:
    - dla gazów oraz dla substancji, przedmiotów lub obiektów tworzących zagrożenie wybuchem – nie mniej niż 150 m,
    - dla substancji, przedmiotów lub obiektów tworzących zagrożenie promieniowaniem jonizującym – nie mniej niż wstępny promień strefy awaryjnej określony w „Zasadach postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego” (**załącznik nr 7**),
    - dla pozostałych substancji, przedmiotów lub obiektów tworzących zagrożenie – nie mniej niż 50 m,
  - c) w przypadku dokładniejszego rozpoznania okoliczności zdarzenia, lub określenia wielkości strefy przyrządami pomiarowymi, lub przeprowadzenia analizy substancji niebezpiecznej, minimalna odległość określona w ppkt. b) może zostać zmieniona,
  - d) zapewnić możliwość wycofania sił i środków,
  - e) uwzględniać warunki meteorologiczne (temperaturę, opady, wyładowania atmosferyczne i inne),
  - f) uwzględniać dynamikę sytuacji,
  - g) uwzględniać, obecną infrastrukturę, ukształtowanie oraz inne właściwości terenu,
- 2) **ZASADA II** – stosować odpowiedni sprzęt ochrony osobistej strażaków lub ratowników, adekwatny do zagrożenia i okoliczności zdarzenia. Dobór sprzętu powinien uwzględniać m.in.:
  - a) stężenia wybuchowe, tlenu oraz substancji toksycznych w otoczeniu,
  - b) właściwości substancji niebezpiecznej,

- c) odporność chemiczną sprzętu,
- 3) **ZASADA III** – rozpoznać substancję chemiczną i miejsce zdarzenia oraz wyznaczyć strefę zagrożenia (stosować dostępne przyrządy wykrywcze i pomiarowe).
- 4) **ZASADA IV** – stosować absolutne pierwszeństwo działań dla ratowania zagrożonych ludzi.
- 5) **ZASADA V** – bezpieczeństwo strażaków lub ratowników:
- a) działania w strefie zagrożenia muszą być prowadzone przez minimum 2 strażaków lub ratowników,
  - b) strażacy lub ratownicy pracujący w strefie zagrożenia muszą być asekurowani minimum przez dwóch ratowników wyposażonych w sprzęt ochronny o takim samym stopniu zabezpieczenia, jak ratownicy pracujący w strefie,
  - c) należy utrzymywać łączność z ratownikami pozostającymi w strefie I i pozostającymi w asekuracji,
  - d) należy kontrolować czas przebywania strażaków lub ratowników w strefie zagrożenia,
  - e) unikać wprowadzania nadmiernej ilości strażaków lub ratowników do strefy bezpośredniego zagrożenia,
  - f) w razie potrzeby przed wejściem strażaków lub ratowników do strefy należy przygotować obszar dekontaminacji wstępnej strażaków i ratowników.
- 6) **ZASADA VI** – bezpośrednio działania ratownicze w strefie zagrożenia mogą prowadzić odpowiednio przeszkoleni ratownicy.
- 7) **ZASADA VII** – zdarzenie chemiczne może nagle zmienić swój charakter (pożar, wybuch, niebezpieczna reakcja), należy bezwzględnie przestrzegać „reguły 10 minut”, tj. w procesie decyzyjnym należy przewidywać rozwój sytuacji z wyprzedzeniem 10 minut.
- 8) **ZASADA VIII** – należy zwracać uwagę na otoczenie i zjawiska towarzyszące akcji ratowniczej, ponieważ mogą one powodować dodatkowe zagrożenia.
- 9) **ZASADA IX** – unikać zbędnej kontaminacji strażaków lub ratowników podczas działań oraz zwracać szczególną uwagę na możliwość wystąpienia kontaminacji wtórnej. Dekontaminację organizować wg. potrzeb.
- 10) **ZASADA X** – bezwzględnie przestrzegać zabezpieczenia medycznego działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

Kierujący działaniem ratowniczym może odstąpić w trakcie działania ratowniczego od zasad uznanych powszechnie za bezpieczne, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

5.2. ZASADY PROWADZENIA DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH W ZAKRESIE RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO.

Zasady organizacji działań ratowniczych na miejscu zdarzenia:

- 1) Do zadań Komendanta Miejskiego/Powiatowego PSP lub osoby przez niego wyznaczonej, na obszarze powiatu, którego będą prowadzone działania z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego przez SGR CHEM-EKO oraz inne siły i środki ratownicze, należy:
  - a) przejęcie kierowania działaniami ratowniczymi,
  - b) zorganizowanie Punktu Przyjęcia Sił i Środków,
  - c) przekazanie własnej oceny sytuacji oraz niezbędnej dokumentacji dowódcy SGR CHEM-EKO,
  - d) podzielenie akcji na odcinki bojowe i wyznaczenie na dowódcę odcinka w którym realizowana jest bezpośrednia likwidacja zagrożenia chemicznego – dowódcę SGR CHEM-EKO lub ZRCHEM,
  - e) ewentualne powołanie sztabu akcji,
  - f) zapewnienie współpracy ze specjalistami będącymi w wykazie planu ratowniczego powiatu lub województwa,
  - g) zapewnienie łączności dowodzenia i współdziałania, w tym zapewnienie co najmniej dwóch niezależnych kanałów dla SGR CHEM-EKO,
  - h) rozwinięcie zaplecza logistycznego akcji oraz zapewnienie neutralizatorów, sorbentów i innych środków.
- 2) Organizacja łączności na terenie akcji ratownictwa chemiczno-ekologicznego.
  - a) Sprzęt łączności do prowadzenia działań ratowniczych – radiotelefony nasobne spełniające wymagania do pracy w sieciach radiowych PSP, wyposażone w akcesoria umożliwiające pracę w ubraniach gazoszczelnych.
  - b) Wyznaczenie 2 kanałów radiowych ratowniczo-gaśniczych (KRG):
    - pierwszy kanał przeznaczony tylko dla ratowników chemicznych pracujących w strefie I oraz pary asekuracyjnej,
    - drugi kanał przeznaczony dla pozostałych strażaków lub ratowników pracujących w strefie II.
  - c) Ustalenie kryptonimów (sygnałów) dla osób funkcyjnych.
  - d) Sprawdzenie łączności.
  - e) Za organizację łączności i za jej utrzymanie w relacji miejsce prowadzonych działań – Stanowisko Kierowania Komendanta Miejskiego/Powiatowego (Powiatowe /Miejskie Stanowisko Kierowania) PSP odpowiedzialny jest KDR.
  - f) Organizacja łączności, w tym prowadzenie korespondencji realizowane jest zgodnie z zasadami określonymi w „Instrukcji w sprawie organizacji łączności w sieciach UKF Państwowej Straży Pożarnej”, stanowiącej

załącznik do Rozkazu Komendanta Głównego PSP z dnia 9 czerwca 2009 r.

- 3) Zakończenie działań ratowniczych.
  - a) Zakończenie działań ratowniczych SGR CHEM-EKO może nastąpić w momencie likwidacji bezpośredniego zagrożenia stwarzanego przez substancje chemiczne.
  - b) Dowódca SGR CHEM-EKO z działań prowadzonych przez SGR CHEM-EKO sporządza „Informację o działaniach ratowniczych prowadzonych przez specjalistyczną grupę ratownictwa chemiczno-ekologicznego”, (zgodnie z rozporządzeniem MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego) i przekazuje ją kierującemu działaniem ratowniczym.
  - c) Decyzję o zakończeniu całej akcji ratowniczej podejmuje kierujący działaniem ratowniczym.
  - d) Teren prowadzonych działań ratowniczych, obiekt lub mienie, należy przekazać właścicielowi, zarządcy, użytkownikowi lub przedstawicielowi organu administracji rządowej lub samorządu terytorialnego albo Policji lub straży gminnej (miejskiej). Przekazanie następuje na podstawie stosownej dokumentacji ujętej w Rozporządzeniu MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego – „Potwierdzenie przekazania terenu, obiektu lub mienia objętego działaniem ratowniczym”.

5.3. ZADANIA RATOWNIKÓW CHEMICZNYCH SPECJALISTYCZNEJ GRUPY RATOWNICTWA CHEMICZNO-EKOLOGICZNEGO

- 1) Dowódca SGR CHEM-EKO – organizuje i nadzoruje pracę grupy.
- 2) Meldunkowy – sprawuje nadzór nad bezpieczną organizacją działań, poprzez między innymi:
  - a) wprowadzanie na polecenie dowódcy ratowników chemicznych w strefę zagrożenia, oraz kontrolowanie czasu pracy strażaków lub ratowników w strefie I,
  - b) utrzymywanie łączności ze strażakami lub ratownikami w strefie I,
  - c) dokumentowanie przebiegu akcji.
- 3) Pomiarowi, między innymi: dokonują czynności pomiarowych, interpretacji otrzymanych wyników oraz wspomagania rozpoznania i procesów decyzyjnych.
- 4) Ratownicy chemiczni, między innymi: dokonują czynności ratowniczych, technicznych i wspomagających pracę pomiarowych oraz asekurują ratowników chemicznych w strefie gorącej.

- 5) Kierowcy, między innymi: odpowiadają za gospodarkę techniczno-sprzętową na miejscu działań oraz wspomagają pracę ratowników chemicznych.

W ramach funkcjonowania SGR CHEM-EKO zapewnia się wymiennosc funkcji wg posiadanych kwalifikacji oraz aktualnych potrzeb.

5.4. ZASADY KIEROWANIA DZIAŁANAMI RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO

Dowódca SGR CHEM-EKO w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego powinien przestrzegać następujących zasad:

- 1) jednoosobowego kierowania działaniami ratowniczymi SGR CHEM-EKO,
- 2) organizowania pracy grupy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa, każdorazowo określając skład potrzebny do wykonania zadania.
- 3) dążenia do możliwie wyczerpującego i precyzyjnego rozpoznania sytuacji.
- 4) określenia sygnału natychmiastowej ewakuacji dla ratowników chemicznych ze strefy zagrożenia,
- 5) stosowania pierwszeństwa dla ratowania ludzi i zapewnienia im kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- 6) dostosowania decyzji i działań do zmieniających się warunków,
- 7) określenia niezbędnego zakresu działań ratowniczych oraz dostosowania sił i środków do ich realizacji,
- 8) przestrzegania bezpiecznej pracy ratowników chemicznych, szczególnie poprzez rejestrację czasu pobytu w strefie zagrożenia oraz stosowanie odpowiednich zabezpieczeń i asekuracji.

5.5. ODTWORZENIE GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ SGR CHEM-EKO

Po powrocie do siedziby należy:

- 1) przeprowadzić dekontaminację ostateczną sprzętu użytego w działaniach ratowniczych,
- 2) uzupełnić środki i sprawdzić sprzęt,
- 3) po użyciu przeprowadzić badania szczelności ubrań gazoszczelnych,
- 4) w razie konieczności przeprowadzić kalibrację urządzeń pomiarowych.

5.6. WSPÓLDZIAŁANIE ZE SPECJALISTYCZNYMI GRUPAMI RATOWNICTWA CHEMICZNO-EKOLOGICZNEGO

W przypadku współdziałania dwóch lub więcej specjalistycznych grup ratownictwa chemiczno-ekologicznego działaniami z zakresu ratownictwa chemicznego

i ekologicznego kieruje ten dowódca grupy, dla którego miejsce powstania zdarzenia jest terenem własnego działania.

5.7. DOKUMENTACJA Z DZIAŁAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO.

1. Dokumentację z działań ratowniczych określa rozporządzenie MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.
2. Informację o działaniach ratowniczych przeprowadzonych przez specjalistyczną grupę ratownictwa chemiczno-ekologicznego określa rozporządzenie MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.
3. Dla celów szkoleniowych zaleca się sporządzenie z każdej akcji w której brała udział SGR CHEM-EKO lub ZRCHEM, krótkiej analizy zawierającej opis trudności oraz wnioski dotyczące prowadzonych działań. Analizy należy przechowywać w formie papierowej w siedzibie SGR CHEM-EKO.

CZĘŚĆ 6.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I TRANSGRANICZNA W ZAKRESIE RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO

1. Działania ratownictwa chemicznego i ekologicznego poza granicami kraju realizowane są na podstawie obowiązujących przepisów zgodnie z podpisanymi umowami, porozumieniami i instrukcjami metodycznymi.
2. Dobór i zadysponowanie sił i środków poza granice kraju poprzedzone jest uruchomieniem stosownych mechanizmów i procedur związanych z udzielaniem pomocy dla kraju zgłaszającego taką potrzebę.
3. Stałe monitorowanie dyżurów oraz analizowanie gotowości operacyjnej zasobów ratowniczych, w tym modułów zadaniowych przewidzianych do działań poza granicami kraju należy do Dyżurnego Operacyjnego Kraju w stanowisku kierowania Komendanta Głównego PSP.
4. Uruchomienie stosownych mechanizmów i procedur związanych z udzielaniem pomocy transgranicznej, wynikających z umów, porozumień i instrukcji metodycznych, należy do stanowiska kierowania właściwego komendanta wojewódzkiego PSP, z powiadomieniem stanowiska kierowania Komendanta Głównego PSP.
5. Uruchomienie stosownych mechanizmów i procedur związanych z udzielaniem zagranicznej pomocy ratowniczej na terenie innego kraju może wdrożyć stanowisko kierowania Komendanta Głównego PSP na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

CZĘŚĆ 7.

ZESPÓŁ KOMENDANTA GŁÓWNEGO PSP DS. RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO

Komendant Główny PSP powołuje w odrębnym trybie Zespół ds. Ratownictwa Chemicznego i Ekologicznego.

Do zadań Zespołu należy, między innymi:

1. Analizowanie stanu ratownictwa chemicznego i ekologicznego w KSRG oraz opiniowanie kierunków jego rozwoju;
2. Analizowanie dokumentacji dotyczących złożonych akcji i ćwiczeń ratowniczych z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego;
3. Opiniowanie przydatności sprzętu do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie możliwości jego stosowania;
4. Rekomendowanie zasad z zakresu organizacji i prowadzenia działań ratowniczych ratownictwa chemicznego i ekologicznego wraz z ich potrzebą aktualizacji;
5. Rekomendowanie szkół i ośrodków szkolenia w zakresie spełniania standardów szkoleniowych, w tym infrastruktury niezbędnej do doskonalenia umiejętności w realizacji podstawowych i specjalistycznych czynności ratowniczych z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego;
6. Rekomendowanie wniosków z analiz zagrożeń i z analiz zabezpieczenia operacyjnego;
7. Rekomendowanie i udział wg możliwości w konferencjach i seminariach z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego;
8. Proponowanie rozwiązań służących rozwojowi ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

CZĘŚĆ 8.

ZADANIA WOJEWÓDZKIEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO

Komendant wojewódzki PSP wyznacza w odrębnym trybie Wojewódzkiego Koordynatora PSP ds. ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

Do zadań Koordynatora należy:

1. Analizowanie stanu gotowości ratownictwa chemicznego i ekologicznego na terenie województwa;
2. Analizowanie dokumentacji dotyczącej:
  - a) organizacji SGR CHEM-EKO,
  - b) organizowania ćwiczeń,
  - c) działań ratowniczych,
  - d) wypadków strażaków lub ratowników w czasie działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego;
3. Nadzorowanie organizacji oraz przebiegu szkoleń z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego;
4. Udział w przedsięwzięciach organizacyjno-operacyjnych PSP, w szczególności w zakresie opracowywania, modyfikowania i aktualizowania wojewódzkich i powiatowych planów ratowniczych oraz planów rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w aspekcie ratownictwa chemicznego i ekologicznego, a także opiniowania zasad współdziałania KSRG z podmiotami realizującymi zadania z zakresu tego rodzaju ratownictwa;
5. Sporządzanie analiz w zakresie wyposażenia technicznego PSP do ratownictwa chemicznego i ekologicznego i przedkładanie ich przełożonym wraz z propozycjami zakupów lub wymiany;
6. Opiniowanie scenariuszy oraz współuczestnictwo w organizacji, przeprowadzeniu i ocenie ćwiczeń na poziomie wojewódzkim i powiatowym;
7. Udział w inspekcjach gotowości operacyjnej w zakresie organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego;
8. Udział w spotkaniach, warsztatach i konferencjach dotyczących współpracy jednostek KSRG z innymi podmiotami ratowniczymi;
9. Dostarczanie nowych materiałów dydaktycznych z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego;
10. Rekomendowanie:
  - a) planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego,
  - b) wniosków z analizy gotowości operacyjnej jednostek w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego,

- c) planów szkolenia i doskonalenia zawodowego na potrzeby ratownictwa chemicznego i ekologicznego,
- d) planów zakupów i rozmieszczenia sprzętu ratowniczego do realizacji zadań podstawowych i specjalistycznych z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego,
- e) zasad współpracy ze służbami i podmiotami współdziałającymi w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

CZĘŚĆ 9. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Podmioty wymienione w niniejszych wytycznych realizują również zadania z innych dziedzin ratowniczych, w zależności od posiadanych możliwości organizacyjno-technicznych i wykszolenia.
2. Tracą moc *„Wytyczne do organizacji ratownictwa chemiczno-ekologicznego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym”* z dnia 23 kwietnia 2007 r.

CZĘŚĆ 10. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

- Załącznik nr 1 Wykaz przepisów związanych z ratownictwem chemicznym i ekologicznym
- Załącznik nr 2 Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych
- Załącznik nr 3 Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych
- Załącznik nr 4 Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych
- Załącznik nr 5 Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych
- Załącznik nr 6 Zakres szkolenia – ochrona radiologiczna oraz transport i magazynowanie towarów niebezpiecznych oraz konstrukcja opakowań
- Załącznik nr 7 Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego

WYKAZ PRZEPISÓW ZWIĄZANYCH Z RATOWNICTWEM CHEMICZNYM I EKOLOGICZNYM

Przepisy związane z ratownictwem chemicznym i ekologicznym, obejmują w szczególności:

1. Ustawy: o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. /Dz.U. Nr 178 z 2009 poz. 1380 z późn. zm./ i ustawa o Państwowej Straży Pożarnej /Dz.U. Nr 96 z 2006 poz. 667 z późn. zm./;
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska /Dz. U. Nr 25 z 2008, poz.150 z późn. zm./;
3. Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych /Dz. U. Nr 227 z 2011, poz.11367 z późn. zm./;
4. Ustawa z dnia 8 września 2006 o Państwowym Ratownictwie Medycznym /Dz.U. 6.191.1410 z dn. 20.10.2006 r. z późn. zm./;
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania i współdziałania jednostek ochrony przeciwpożarowej biorących udział w działaniach ratowniczych /Dz. U. Nr 82, poz. 895 z późn. zm./;
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego /Dz. U. Nr 46, poz. 239/;
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 września 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażania jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej /Dz. U. Nr 93, poz. 1035/;
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 września 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej /Dz. U. Nr 145, poz. 979/;
9. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 lipca 1992 r. w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym. /Dz. U. Nr 54, poz. 259/;
10. Wytyczne do organizacji ratownictwa medycznego w KSRG. Warszawa, KG PSP, 5 lipca 2004 r. /z późniejszymi zmianami/;
11. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 grudnia 2003 r. w sprawie przyznawania świadczeń odszkodowawczych strażakom jednostek ochrony przeciwpożarowej i członkom ochotniczej straży pożarnej z

tytułu uszczerbku na zdrowiu albo szkody w mieniu, a w przypadku ich śmierci przyznawania odszkodowania członkom ich rodzin /Dz. U. Nr 1, poz. 6 z 2004r./;

12. Rozporządzenie MSWiA z dnia 14 września 1998 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego /Dz. U. Nr 121, poz. 798/;
13. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 grudnia 1997 r. w sprawie długotrwałych akcji ratowniczych, szczegółowych norm, zasad i warunków otrzymywania wyżywienia w czasie tych akcji oraz ćwiczeń lub szkolenia przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej lub inne osoby biorące w nich udział, a także przypadków, w których wypłaca się równoważnik pieniężny w zamian za przysługujące wyżywienie, sposobu ustalania jego wysokości oraz szczegółowych zasad wypłacania. /Dz. U. Nr 160, poz. 1098/.

Minimalny normatyw wyposażenia w zakresie podstawowym dla ratownictwa chemicznego.

Lp.	Wyposażenie samochodu przeznaczonego do prowadzenia ratownictwa chemicznego w zakresie podstawowym	Jednostka miary	JRG PSP / OSP w KSRG
1.	2.	3.	4.
1.	standardowy sprzęt i pojazdy ratownicze do realizowania podstawowych czynności ratowniczych	kpl.	1
2.	ubranie specjalne chroniące przed czynnikami chemicznymi min. typ 3 wg normy PN-EN 14605+A1:2009, wraz z rękawicami i butami zapewniającymi odporność chemiczną	kpl.	6
3.	aparat ochrony układu oddechowego	kpl.	6
4.	sprzęt do wytwarzania kurtyny wodnej	szt.	1
5.	zestaw przyrządów umożliwiających pomiar: stężeń wybuchowych, tlenu, tlenku węgla i siarkowodoru *	kpl	1
6.	urządzenie wykrywające promieniowanie jonizujące **	szt.	1

* dopuszcza się przyrządy wielofunkcyjne

** nie jest obowiązkowy w OSP

Załącznik Nr 3 Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych

Nr pozycji wg „Zasad”	WYPOSAŻENIE SGR CHEM-EKO	Jednostka	WYMAGANE		
			A	B	C
I	Koszty stałe związane z utrzymaniem grupy specjalistycznej w stałej gotowości operacyjnej dla zadeklarowanego poziomu gotowości (legalizacja sprzętu, naprawy serwisowe, przeglądy etc.)				
II	Wyposażenie w sprzęt, pojazdy i środki techniczne zintegrowane funkcjonalnie na potrzeby ratownictwa				
1.	Wyposażenie				
1.1	Samochód gaśniczy średni lub ciężki	szt.	0	1	1
1.2	Samochód techniczny lub gaśniczy z funkcją RT	szt.	0	1	1
1.4	Samochód ratownictwa chemicznego	szt.	0	1	1
	hydrauliczny żuraw samochodowym HDS		0	0	0 (1 Z)
2.	Sprzęt elektryczny i uziemiający				
2.1	Agregat prądotwórczy trójfazowy min. 20 kVA – wbudowany na stałe	szt.	0	0	1
2.2	Agregat prądotwórczy trójfazowy min. 5 kVA przenośny	szt.	0	1	1
2.3	Teleskopowy maszt oświetleniowy zamontowany na samochodzie z najjaśniejszymi	kpl.	0	0 (1 Z)	0 (1 Z)
2.4	Stojak przenośny z najjaśniejszymi	szt.	0	1 (2 Z)	1 (2 Z)
2.5	Zwijadło z przewodami zasilającymi 400V	mb	0	100 (150 Z)	100 (150 Z)
2.6	Zwijadło z przewodami zasilającymi 230 V	mb	0	100 (150 Z)	100 (150 Z)
2.7	Rozdzielacz elektryczny (400V / 230 V) EEx	szt.	0	1 (2 Z)	1 (2 Z)
2.8	Rozdzielacz elektryczny (400V / 230 V)	szt.	0	1 (2 Z)	1 (2 Z)
2.9	Trójfazowy przemiennik faz	szt.	0	0 (1 Z)	0 (1 Z)
2.10	Miernik do pomiaru rezystancji	kpl.	0	0 (1 Z)	0 (1 Z)
2.11	Przewody uziemiające	mb	0	10 (50 Z)	10 (50 Z)
2.12	Uchwyty do przewodów uziemiających	szt.	0	3 (10 Z)	5 (10 Z)
2.13	Lampa kanałowa EEx	szt.	0	0 (1 Z)	0 (1 Z)
2.11	Latarki EEx z ładownicami	szt.	0	4	8

Załącznik Nr 3 Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych

Nr pozycji wg „Zasad”	WYPOSAŻENIE SGR CHEM-EKO	Jednostka	WYMAGANE
3.	Sprzęt ochronny ratowników		
3.1	Ubranie gazoszczelne, typ 1a	szt.	6 (8 Z) 8 (12 Z)
3.2	Ubranie specjalne chroniące przed czynnikami chemicznymi min. typ 3 wg normy PN-EN 14605+A1:2009, wraz rękawicami i butami zapewniającymi odporność chemiczną	szt.	8 (16 Z) 12 (24 Z)
3.3	Rękawice bawełniane	par	16 (32 Z) 24 (48 Z)
3.4	Aparat powietrzny nadciśnieniowy z maską	szt.	8 12
3.5	Butla na sprężone powietrze zapasowa	szt.	8 12
3.6	Zestaw ratownictwa medycznego PSP R-1	szt.	1 1
3.7	Nosze koszowe	szt.	0 (1 Z) 0 (1 Z)
3.8	Nosze płachtowe	szt.	2 (4 Z) 2 (4 Z)
3.9	Heim lub kask do pracy w ubraniu gazoszczelnym	szt.	6 (8 Z) 8 (12 Z)
3.10	Zestaw łączności bezprzewodowej do pracy w ubraniu gazoszczelnym	kpl.	6 (8 Z) 8 (12 Z)
3.11	Radiotelefon przenośny	szt.	8 12
3.12	Kabina dekontaminacyjna do dekontaminacji ratowników	szt.	1 1
3.13	Wentylator nadmuchiwo- wyciągowy EEx	szt.	0(1 Z) 1
3.14	Wentylator z turbiną wodną z możliwością podania mgły wodnej	szt.	0(1 Z) 0(1 Z)
3.15	Spodnio buty	par	4 6
4.	Sprzęt do pompowania, przemieszczenia i zbierania substancji niebezpiecznych		
4.1	Pompa do pompowania substancji agresywnych o wydajności poniżej 200 dm ³ /min	szt.	1 1
4.2	Pompa do pompowania substancji palnych EEx o wydajności poniżej 200 dm ³ /min	szt.	1 1

Załącznik Nr 3 Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych

Nr pozycji wg „Zasad”	WYPOSAŻENIE SGR CHEM-EKO	Jednostka	WYMAGANE
4.3	Pompa do pompowania substancji agresywnych o wydajności powyżej 200 dm ³ /min	kpl.	1
4.4	Pompa do pompowania substancji palnych EEx o wydajności powyżej 200 dm ³ /min	kpl.	1
4.5	Uniwersalne przyłącze do standardowych złącz kohnierzowych	szt.	0(1 Z)
4.6	Myjka wysokociśnieniowa z funkcją podgrzewania wody	szt.	0(1 Z)
4.7	Zbiorniki do zbierania cieczy chemicznych o pojemności	m ³	5
4.8	Zestaw pojemników i rynien spustowych	kpl.	1
4.9	Zbiornik stalowy podciśnieniowy z armaturą	szt.	0(1 Z)
4.10	Zestaw węży chemoodpornych do substancji niebezpiecznych: - do substancji agresywnych - do substancji ropopochodnych	mb.	30(50 Z)
4.11	Zestaw przyłączy i armatury pompowej	mb.	30(50 Z)
4.12	Uniwersalny klucz do beczek EEx	kpl.	1
4.13	Plandeka do podwieszania pod cysterną	szt.	1
5.	Sprzęt do zabezpieczenia terenu akcji		
5.1	Lampa ostrzegawcza, błyskowa	szt.	2(4 Z)
5.2	Sprzęt do oznakowania terenu akcji	kpl.	1
5.3	Tuba głosowa min. 15 W	szt.	1
6.	Sprzęt podręczny		
6.1	Zestaw narzędzi nieiskrzących w tym kluczy do łączników gwintowych i kohnierzowych	kpl.	1
6.2	Zestaw narzędzi ślusarskich	kpl.	1
7.	Sprzęt ratownictwa technicznego		

Załącznik Nr 3 Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych

Nr pozycji wg „Zasad”	WYPOSAŻENIE SGR CHEM-EKO	Jednostka	WYMAGANE
7.1	Hydrauliczny zestaw ratowniczy wraz z dodatkowymi akcesoriami (pompa, nożyce, rozpieracz, rozpieracz kolumnowy)	kpl.	1 1
7.2	Zestaw pomocniczych narzędzi hydraulicznych (zaciskacz do rur, przecinacz do prętów, przecinacz do nakrętek, rozpieracz do kołnierzy)	kpl.	1 1
7.3	Pilarka do drewna	szt.	1 1
7.4	Piła do cięcia stali i betonu z tarczami zapasowymi	szt.	1 1
8.	Sprzęt pomiarowy i wskaźnikowy*		
8.1	Zestaw rurek wskaźnikowych umożliwiających pomiar: tlenki azotu, tlenki siarki, THT, merkaptany, węglowodory aromatyczne, chlorowcopochodne węglowodorów aromatycznych, chlorowcopochodne węglowodorów alifatycznych, alkohole, amoniak, chlor, siarkowodor, tlenek węgla, dwutlenek węgla,	kpl.	1 1
8.2	Przyrządy zawierające:		
	sensor gazów wybuchowych	szt.	2 2
	sensor tlenu	szt.	2 2
	sensor siarkowodoru	szt.	1 1
	sensor tlenku węgla	szt.	1 1
	sensor amoniaku	szt.	1 1
	sensor chloru	szt.	1 1
8.3	urządzenie wykrywające promieniowanie jonizujące	szt.	1 1
	lornetka	szt.	1 1
8.4	Sprzęt do pobierania próbek	kpl.	1 1
8.5	Zestaw do określania odczynu pH	kpl.	1 1
8.6	Pirometr ze wskaźnikiem laserowym	szt.	1 1
8.7	Kamera termowizyjna	szt.	1 1
8.8	Komputer przenośny z bezprzewodowym dostępem do internetu	szt.	1 1

Załącznik Nr 3 Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych

Nr pozycji wg „Zasad”	WYPOSAŻENIE SGR CHEM-EKO	Jednostka	WYMAGANE
9.	Sprzęt uszczelniający		
9.1	Zestaw sprzętu do uszczelniania	kpl.	1 1
9.2	Zestaw do uszczelniania studzienek	kpl.	1 1
10.	Sorbenty, dyspergenty		
10.1	Sorbent	kg	100 100
10.2	Dyspergent do cieczy ropopochodnych (koncentrat)	l	5(15 Z) 15
10.3	Rozpylacz ciśnieniowy	szt.	1 1
III	Wyposażenie sprzętowe dla ZRChem		
1.	Samochód rozpoznania chemicznego	szt.	1
2.	Agregat prądotwórczy Moc max. 3 kW Moc nom. 2,8 kW	kpl.	1
3.	Przedłużacz min. 15 m do podłączania agregatu.	kpl.	1
4.	Miernik promieniowania	szt.	1
5.	Dawkomierz	szt.	2
6.	Manipulator teleskopowy	kpl.	1
7.	Eksplzometr	szt.	1
8.	Tlenomierz	szt.	1
9.	Toksymetry		
	- tlenek węgla	szt.	1
	- siarkowodór	szt.	1
	- amoniak	szt.	1
	- chlor	szt.	1

Załącznik Nr 3 Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych

Nr pozycji wg „Zasad”	WYPOSAŻENIE SGR CHEM-EKO	Jednostka	WYMAGANE
10.	Rurki wskaźnikowe	kpl.	1
11.	Analizator rammanowski	szt.	1
12.	Przenośny detektor niebezpiecznych gazów i par niebezpiecznych (IMS)	szt.	1
13.	Przenośny detektor lotnych związków organicznych (LZO) oparty na czujniku fotojonizacyjnym PID.	szt.	1
14.	PIROMETR	szt.	1
15.	Torba PSP R1 wyposażona w defibrylator półautomatyczny.	szt.	1
16.	Komputer przenośny	szt.	1
17.	Kamera termowizyjna	szt.	1
18.	Aparat fotograficzny	szt.	1
19.	Dalmierz z lornetką	szt.	1
20.	Zestaw do poboru próbek	kpl.	1
21.	Pojemnik bezpieczeństwa do transportu substancji niebezpiecznych	szt.	1
22.	Smart Test (Bio – Agent Test)	szt.	5
23.	Papierki wskaźnikowe	kpl.	1
24.	Stacja meteo	szt.	1
25.	Sprzęt ochrony osobistej:		
25.1	Nadciśnieniowy aparat powietrzny	kpl.	4
25.2	Maski do pochłaniaczy + komplety filtrów	kpl.	4
25.3	Lekkie ubrania przeciwichemiczne	kpl.	8

Załącznik Nr 3 Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych

Nr pozycji wg „Zasad”	WYPOSAŻENIE SGR CHEM-EKO	Jednostka	WYMAGANE
25.4	Rękawice chemooodporne	kpl.	8
25.5	Buty gumowe	kpl.	4

* Nie dotyczy grupy SGRChem-Eko w której w skład wchodzi ZRCHem

11.	Sprzęt do ograniczania wycieków substancji ropopochodnych na ciekach i akwenach, znajdujący się na terenie województwa do wykorzystania przez SGR CHEM-EKO:		WYMAGANE	ZALECANE
11.1	Separator olejowy	szt.	0(1 Z)	1
11.2	Skimer kanałowy	szt.	1	1
11.3	Skimer rzeczny	szt.	1	1
11.4	Zapora elastyczna	mb.	200	200
11.5	Rękawy sorpcyjne	mb.	200	200
11.6	Taśma sorpcyjna	mb.	200	200

Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych stanowi przedstawiona poniżej tabela

Wykaz jednostek krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego przewidzianych do realizacji zadań wynikających z podstawowego zakresu ratownictwa specjalistycznego na terenie województwa wraz z BRAKAMI sprzętowymi w stosunku do normatywu przedstawionego w zasadach organizacji poszczególnych rodzajów ratownictwa specjalistycznego

Lp.	Numer jednostki (wg SWD-ST)	Województwo	Powiat/Miasto	Gmina	Nazwa jednostki	Rodzaj jednostki	Włączona do KSRG [tak/nie]	W obszarze dojazdu najbliższej JRG w ciągu 15 minut
-----	-----------------------------	-------------	---------------	-------	-----------------	------------------	----------------------------	---

Jednostka miary		kpl.
Minimum wynikające z "Zasad..."		1
rodzaj ratownictwa, który jednostka będzie realizować		Wyposaże0 wspólne
wodne		Zestaw PSP R1
wysokościowe		
chemiczno-ekologiczne		
poszukiwawczo-ratownicze		
techniczne		
Ilość		Braki wyposażenie wspólne
Braki		
Uwagi		

Ilość	szt.	kpl.	szt.	szt.	szt.	szt.
6	6	1	1	1	1	1
Ratownictwo chemiczno-ekologiczne						
Ilość	Ubranie specjalne chroniące przed czynnikami chemicznymi min. typ 3 wg normy PN-EN 14605+A1:2009, wraz z rękawicami i butami zapewniającymi odporność chemiczną					
Braki						
Ilość	Aparat ochrony układu oddechowego					
Braki						
Ilość	Sprzęt do wytwarzania kurtyny wodnej					
Braki						
Ilość	Standardowy sprzęt i pojazdy ratownicze do realizowania podstawowych czynności ratowniczych					
Braki						
Ilość	Zestaw przyrządów umożliwiających pomiar: stężeń wybuchowych, tlenku węgla i siarkowodoru					
Braki						
Ilość	Urządzenie wykrywające promieniowanie jonizujące					
Braki						

Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych stanowi przedstawiona poniżej tabela.

L.p	Numer jednostki tworzącej grupę specjalistyczną (wg SWD-ST)	Współrzędne geograficzne dla umownego miejsca, z którego wyznaczany będzie czas dojazdu grup specjalistycznych (dotyczy grup utworzonych na więcej niż jednej jednostce ochrony przeciwpożarowej)						Województwo	Powiat/Miasto	Gmina	Nazwa jednostki tworzącej grupę specjalistyczną.
		Współrzędne geograficzne DŁUGOŚĆ [E]			Współrzędne geograficzne SZEROKOŚĆ [N]						
		hh°	mm'	ss,s"	hh°	mm'	ss,s"				

Plan sieci ratownictwa specjalistycznego

Rodzaj jednostki	Wiązanie do KSRG [tak/nie]	Numer ewidencyjny grupy specjalistycznej (utworzony zgodnie z załącznikiem)	Nazwa poddziału w strukturze odwołu operacyjnego (jeżeli wchodzi w skład) np. "SGRW Warszawa 7"	Rodzaj ratownictwa specjalistycznego	Poziom gotowości operacyjnej																		
					Czy OBECNIE stanowi odwód operacyjny [Tak/Nie]	Poziom odwołu operacyjnego, w skład którego OBECNIE wchodzi dana jednostka [COO/WOO/mniejsze niż WOO/nie dotyczy]	Deklarowany OBECNIE poziom gotowości operacyjnej					Docelowy poziom gotowości operacyjnej, do którego PLANOWANY jest rozwój grupy											
							A	A1	A2	B	C	A	A1	A2	B	C							
				<div style="display: flex; flex-direction: column; align-items: center;"> <div style="background-color: #004a99; color: white; padding: 2px;">wodne</div> <div style="background-color: #99ccff; padding: 2px;">wysokociściowe</div> <div style="background-color: #99cc99; padding: 2px;">chemiczno-ekologiczne</div> <div style="background-color: #ffff99; padding: 2px;">poszukiwawczo-ratownicze</div> <div style="background-color: #999999; padding: 2px;">techniczne</div> </div>																			

Planowany termin osiągnięcia deklarowanego poziomu gotowości (miesiąc i rok)	Dane funkcjonariusza prowadzącego sprawę specjalizacji w KW PSP/Szkole PSP lub D-cy grupy					Uwagi
	Stopień	Imię	Nazwisko	Telefon kontaktowy (preferowany nr telefonu komórkowego)	adres e-mail	

Zakres szkoleń i doskonalenia zawodowego

I. W zakresie zagrożeń radiacyjnych:

1. Wybrane zagadnienia podstaw prawnych kontroli radiometrycznej oraz wybrane zdarzenia nielegalnego lub niezamierzonego obrotu materiałami promieniotwórczymi i jądrowymi.
2. Rodzaje promieniowania jonizującego, źródła promieniowania i zagrożenie radiacyjne.
3. Podstawowe pojęcia ochrony radiologicznej.
4. Materiały promieniotwórcze i jądrowe oraz inne o znaczeniu strategicznym.
5. Transport izotopów promieniotwórczych, materiałów jądrowych oraz odpadów promieniotwórczych.
6. Dekontaminacja oraz obliczenia narażenia zewnętrznego.
7. Praktyczna obsługa sprzętu do identyfikacji zagrożenia radiacyjnego. Dobór parametrów przyrządów dozymetrycznych. Pomiar równoważnika dawki.
8. Poszukiwanie, wykrycie i ocena wielkości skażeń powierzchniowych ludzi i sprzętu. Poszukiwanie źródeł promieniowania alfa, beta, gamma oraz wpływ osłon na osłabienie tego promieniowania.
9. Ocena dawek indywidualnych na podstawie dozymetrycznych pomiarów w środowisku pracy, oszacowanie dopuszczalnego czasu przebywania w warunkach narażenia na podwyższone promieniowanie. Ocena dawki dla grupy odniesienia.

II. W zakresie rozładunku awaryjnego cystern drogowych do przewozu materiałów niebezpiecznych:

1. Podstawy prawne w zakresie budowy cystern (ADR; RID).
2. Stosowane materiały do budowy cystern.
3. Budowa cystern w tym:
  - dane ogólne o ilości komór, rurociągach, rozmieszczeniu armatury,
  - armatura stosowana w części górnej zbiornika,
  - armatura stosowana w dolnej części zbiornika.
4. Rodzaje rurociągów:

- rurociągi podstawowe,
  - rurociągi gazowe.
5. Schematy sterowania pneumatyką armatury zbiornika.
  6. Zasada działania zaworów dennych sterowanych pneumatycznie, zaworów oddechowych i wahadła gazowego.
  7. Zasady obsługi cystern.
  8. Postępowanie awaryjne – omówienie konkretnych przypadków, stosowanie armatury pomocniczej.
  9. Praktyczne ćwiczenia z zakresu postępowania awaryjnego przy cysternie.

III. W zakresie transportu towarów niebezpiecznych:

1. Podstawy prawne transportu towarów niebezpiecznych (ADR, RID, ADN, ICAO, IMDG).
2. Obowiązki uczestników przewozu w zakresie bezpieczeństwa.
3. Ograniczenia przejazdu przez tunele.
4. Towary niebezpieczne dużego ryzyka.
5. Klasyfikacja i oznakowanie towarów niebezpiecznych.
6. Wykaz towarów niebezpiecznych, przepisy szczególne oraz zwolnienia dotyczące towarów pakowanych w ilościach ograniczonych i wyłączonych.
7. Stosowanie opakowań i cystern.
8. Procedury nadawcze.
9. Przepisy dotyczące warunków przewozu, załadunku, rozładunku oraz manipulowania ładunkiem.
10. Środki transportu i operacje transportowe.

KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 1/10 1
--	--	------------------------------

Z A T W I E R D Z A M:

ZASTĘPCA KOMENDANTA GŁÓWNEGO
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

nadbryg. Janusz Skulich

**Zasady postępowania w przypadku możliwości
wystąpienia zagrożenia radiacyjnego**

DYREKTOR
KRAJOWEGO CENTRUM KOORDYNACJI
RATOWNICTWA I OCHRONY LUDNOŚCI
p.o.
mgr inż. Dariusz MARCZYŃSKI
st. bryg.

Maj 2009

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI**

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 2/10 1
---	--	-------------------------------------

I. Opracował zespół w składzie:

1. mł. bryg. Jacek Ambrożkiewicz
2. mł. bryg. Bogusław Dudek
3. bryg. Arkadiusz Gołębiewski
4. st. kpt. Mirosław Hoffman
5. mł. bryg. Rafał Jankowski
6. st. kpt. Tomasz Kołodziejczyk
7. bryg. Tomasz Naczas
8. mł. bryg. Anna Obolewicz
9. mł. bryg. Mariusz Osiecki
10. asp. Tomasz Otłowski
11. bryg. Jerzy Ranecki
12. mł. ogn. Janusz Wrzesiński
13. st. bryg. Krzysztof Zieliński

II. Opiniowanie:

1. Państwowa Agencja Atomistyki
2. Centralny Ośrodek Analizy Skazań MON
3. Komendy Wojewódzkie PSP
4. Szkoły PSP
5. Biuro Szkolenia KG PSP
6. Biuro Rozpoznawania Zagrożeń KG PSP
7. Biuro do Spraw Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej KG PSP
8. Biuro Logistyki KG PSP

KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 3/10 1
--	--	------------------------------

I. Wstęp

Niniejsze zasady określają ogólne wytyczne postępowania jednostek Państwowej Straży Pożarnej oraz innych podmiotów krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego w przypadku wystąpienia zagrożenia radiacyjnego.

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej i rozporządzenia wykonawcze, pośród zadań jednostek organizacyjnych krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego nie wymieniają zdarzeń radiacyjnych.

Do zadań jednostek organizacyjnych Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego (KSRG) należy w tym przypadku **prowadzenie pomocniczych czynności ratowniczych poza strefą awaryjną.**

Wejście w strefę awaryjną jest możliwe tylko w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia ludzi.

Zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami prawnymi (m.in. ustawa Prawo Atomowe oraz ustawa o Państwowej Straży Pożarnej) w przypadku zdarzenia radiacyjnego wiodącymi podmiotami są:

- **dla zdarzeń o zasięgu krajowym** – Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji przy pomocy Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki,
- **dla zdarzeń o zasięgu wojewódzkim** – Wojewoda właściwy dla miejsca zdarzenia, działający we współpracy z państwowym, wojewódzkim inspektorem sanitarnym,
- **dla zdarzeń mających miejsce na terenie zakładu pracy** – kierownik zakładu pracy,
- **w przypadku zdarzeń mających miejsce podczas transportu** akcją kieruje osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo przesyłki w porozumieniu z wojewodą działającym we współpracy z państwowym, wojewódzkim inspektorem sanitarnym,
- **w przypadku wystąpienia zdarzenia radiacyjnego spowodowanego przez nieznanego sprawcę**, akcją likwidacji zagrożeń i usuwaniu skutków zdarzenia kieruje wojewoda właściwy dla miejsca zdarzenia.

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI**

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 4/10 1
---	--	------------------------------

II. Zadania podmiotów Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego (KSRG)

Po przyjęciu informacji, że na terenie miejsca zdarzenia znajdują się materiały promieniotwórcze, podmioty KSRG wykonują:

1. Alarmowanie i dysponowanie podmiotu KSRG do działań

Po otrzymaniu zgłoszenia o podejrzeniu zdarzenia radiacyjnego:

- 1) Dyżurny operacyjny stanowiska kierowania komendy powiatowej/miejskiej PSP przyjmując zgłoszenie o zaistniałym zdarzeniu postępuje zgodnie z procedurami określonymi w planach ratowniczych.
- 2) Dyżurny operacyjny Wojewódzkiego Stanowiska Koordynacji Ratownictwa (WSKR) postępuje zgodnie z procedurami określonymi w planach ratowniczych, a w szczególności w przypadku braku sprzętu dozymetrycznego na terenie powiatu, gdzie powstało zagrożenie dysponuje najbliższą jednostką KSRG posiadającą sprzęt wykrywczowy - pomiarowy do pomiaru mocy dawki i skażenia promieniotwórczego, w celu określenia zagrożenia oraz powiadamia:
  - właściwe wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego,
  - właściwego terenowo Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
  - Centrum ds. Zdarzeń Radiacyjnych Państwowej Agencji Atomistyki,
  - Krajowe Centrum Koordynacji Ratownictwa i Ochrony Ludności (KCKR i OL).

2. Ratownicy na miejscu zdarzenia realizują czynności:

- A. Przed rozpoczęciem działań należy na podstawie rozpoznania określić:**

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI**

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 5/10 1
---	--	------------------------------

- 1) metody i środki niezbędne do prowadzenia skutecznych działań,
- 2) maksymalny czas przebywania uczestników akcji w strefie zagrożenia radiacyjnego,
- 3) ilość i rodzaj niezbędnego sprzętu dozymetrycznego, ratowniczego i ochronnego,
- 4) lokalizację punktów:
  - kontrolno - pomiarowego,
  - odkażania,
  - przekazania ewentualnych poszkodowanych.

B. W przypadku braku sprzętu dozymetrycznego (działania na poziomie podstawowym), polegają na:

- 1) przeprowadzeniu rozpoznania i zabezpieczenia miejsca zdarzenia oraz wyznaczeniu strefy awaryjnej wokół miejsca, gdzie zaistniało zdarzenie radiacyjne (miejsce to należy zabezpieczyć, oznaczyć tablicami ostrzegawczymi lub w inny widoczny sposób), o promieniu określonym wg zasad podanych w poniższej tabeli:

Lp.	Sytuacja	Wstępny promień strefy awaryjnej
1.	Nieuszkodzona przesyłka z nalepką I-biała, II-żółta, III-żółta	3 m wokół przesyłki
2.	Uszkodzona przesyłka z nalepką I-biała, II-żółta, III-żółta	30 m wokół przesyłki
3.	Nieuszkodzona czujka dymu	brak
4.	Nieosłonięte lub nieznane źródło (uszkodzone lub nieuszkodzone)	30 m wokół źródła
5.	Plama skażeń (niewielka)	30 m wokół plamy
7.	Duża (rozległa) plama skażeń	300 m wokół obszaru skażonego

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI**

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 6/10 1
---	--	------------------------------

8.	Pożar, podejrzenie użycia „brudnej” bomby, wybuch lub obłoki dymu, obecność wypalonego paliwa, skażenia plutonem	300 m wokół
9.	Eksplozja o nieznanym przyczynie/ pożar obejmujący broń jądrową (bez jej wybuchu)	1000 m

Po dokonaniu pomiarów radiometrycznych rozmiary strefy należy zweryfikować.

- 2) ostrzeganiu i alarmowaniu osób znajdujących się na miejscu zdarzenia o zagrożeniu oraz informowaniu o zasadach zachowania się,
- 3) uwzględnieniu możliwości wejścia do wyznaczonej strefy awaryjnej tylko w stanach zagrożenia życia i zdrowia ludzi (pamiętać o jak najkrótszym przebywaniu ratowników w strefie zagrożenia),
- 4) poinformowaniu ratowników biorących udział w działaniach ratowniczych o zagrożeniu promieniowaniem,
- 5) ewakuacji poszkodowanych i zagrożonych ludzi poza strefę awaryjną do strefy kontrolowanej,
- 6) w przypadku podejrzenia skażenia, rozebraniu osób poszkodowanych, ewentualnym umyciu i zabezpieczeniu ubrań w workach foliowych,
- 7) przekazaniu osób ewakuowanych ze strefy awaryjnej podmiotom ratownictwa medycznego, z informacją o podejrzeniu skażenia i napromienienia,
- 8) rejestrowaniu czasu przebywania ratowników w strefie awaryjnej,
- 9) wykorzystywaniu posiadanych środków ochronnych i osłon,
- 10) wykorzystaniu środków ochrony dróg oddechowych w przypadku skażeń powietrza oraz profilaktycznie w strefie skażeń,

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI**

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 7/10 1
---	--	------------------------------

- 11) zabezpieczeniu używanych rękawic, ubrań i sprzętu w workach oraz przekazaniu ich do sprawdzenia lub utylizacji (w celu ograniczenia możliwości skażenia promieniowaniem skóry i przedostania się substancji promieniotwórczych do wnętrza organizmu).

Należy pamiętać, że środki ochrony dróg oddechowych, wystarczająco dobrze chronią przed skażeniami promieniotwórczymi oraz przedostawaniem się do organizmu promieniotwórczych aerozoli, lecz nie chronią przed zewnętrznym promieniowaniem gamma lub neutronowym.

C. W przypadku posiadania sprzętu dozymetrycznego (na poziomie rozszerzonym), należy:

- 1) wyznaczyć wielkości strefy awaryjnej wokół miejsca zdarzenia na podstawie wskazań przyrządów pomiarowych:
- a. granicę strefy wyznaczyć w miejscu, w którym moc dawki nie przekracza **100 μ Sv/h** (mikro siwertów na godzinę).
  - b. wielkość strefy nie może być mniejsza niż 3 m od źródła (zaleca się 30 m w terenie otwartym),
  - c. w przypadku zdarzeń w obiektach, za granicę strefy należy przyjąć ściany pomieszczenia/budynku, o ile pierwszy i drugi warunek jest spełniony.

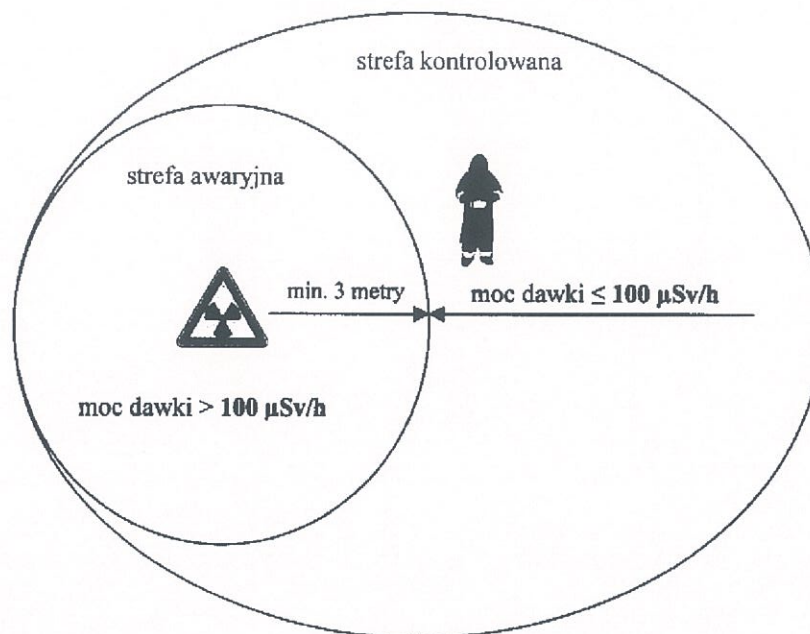
KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia
zagrożenia radiacyjnego

Wydanie nr
Strona /Stron
Egz. nr

pierwsze
8/10
1

WYZNACZENIE WIELKOŚCI STREF

- 2) wyznaczyć strefę kontrolowaną (z wiatrem) przeznaczoną do:
  - zlokalizowania punktów dowodzenia,
  - zbiórki osób ewakuowanych ze strefy awaryjnej,
  - udzielania pomocy medycznej,
- 3) ostrzegać i alarmować osoby znajdujące się w strefie awaryjnej o zagrożeniu oraz informować o zasadach zachowania się,
- 4) uwzględnić możliwości wejścia do wyznaczonej strefy awaryjnej tylko w stanach zagrożenia życia i zdrowia ludzi (pamiętać o jak najkrótszym przebywaniu ratowników w strefie zagrożenia),
- 5) wykorzystywać posiadane środki ochronne i osłony,
- 6) ewakuować poszkodowanych i zagrożonych ludzi poza strefę awaryjną do strefy kontrolowanej,
- 7) w przypadku podejrzenia skażenia, z osoby poszkodowanej lub ewakuowanej zdjąć całe ubranie (łącznie z butami, skarpetami i bielizną), zabezpieczyć (umieścić w plastikowym pojemniku lub

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI**

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 9/10 1
---	--	------------------------------

- torbie), pozostawić w strefie kontrolowanej,
- 8) osoby ewakuowane ze strefy awaryjnej niezwłocznie przekazać podmiotom ratownictwa medycznego z informacją o podejrzeniu skażenia,
  - 9) rejestrować czas przebywania ratowników w strefie awaryjnej, a po otrzymaniu danych odnośnie mocy dawki, obliczyć dawkę, jaką przyjął każdy ratownik (otrzymane wyniki poddać weryfikacji przez służby wiodące),
  - 10) sporządzić szkic terenu, z określeniem miejsc i czasu przebywania ewentualnych poszkodowanych w strefie awaryjnej,
  - 11) po przybyciu specjalistycznych służb – wspierać ich działania,
  - 12) ubrania, sprzęt użyty w działaniach traktować jako odpad., do czasu gdy Służba Awaryjna PAA nie określi możliwości dezaktywacji skażenia lub uzna ją za niemożliwą.

UWAGA !!!!

- **IM DALEJ OD ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA, TYM BEZPIECZNIEJ,**
2 razy dalej - 4 razy bezpieczniej
- **IM KRÓTSZY CZAS PRZEBYWANIA W POBLIŻU ŹRÓDŁA, TYM MNIEJSZA DAWKA POCHŁONIĘTA ,** (*im krócej pozostajemy w zasięgu promieniowania tym lepiej dla naszego organizmu. Otrzymana dawka jest wprost proporcjonalna do czasu narażenia tzn. czas przebywania przez 1h =1mSv, a 1/2h=0,5 mSv).*
- **OSŁONA OSŁABIA PROMIENIOWANIE.** (*Praca w bezpośredniej bliskości źródeł promieniowania wymaga stosowania osłon. W zależności od tego z jakim rodzajem promieniowania mamy do czynienia osłony są wykonane z różnego rodzaju materiałów).*
- **DO OCENY NARAŻENIA NA PROMIENIOWANIE JONIZUJĄCE ISTOTNA JEST ZNAJOMOŚĆ DAWKI KTÓRĄ, MOŻNA OTRZYMAĆ W CZASIE**

KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 10/10 1
--	--	-------------------------------

PRZEBYWANIA W POBLIŻU ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA.
Dawkę liczymy według poniższego wzoru:

$$Dp = D \times t$$

Dp - dawka pochłonięta

D - moc dawki promieniowania (pochłoniętej)

t - czas narażenia na promieniowanie

przykład:

$$Dp = 5 \text{ mSv/h} \times 0,25 \text{ h} \quad (0,25 \text{ h} = 15 \text{ min})$$

$$Dp = 1,25 \text{ mSv} \quad (\text{dawka pochłonięta przekoczona!!!})$$

DAWKA PROMIENIOWANIA NIE MOŻE BYĆ WIĘKSZA NIŻ 1mSv/rok.

DOPUSZCZA SIĘ WZROST DAWKI POD WARUNKIEM, ŻE ŚREDNIA Z KOLEJNYCH 5 LAT NIE PRZEKROCZY 5 mSv/rok.